

Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022

Recull de l'acció municipal per al període 2012-2017

BARCELONA + SOSTENIBLE

Any 2017

Índex

1· Introducció	3
2· Recull de l'acció municipal per al període 2012-2017.....	4
<i>Objectiu 1· Biodiversitat: del verd urbà a la renaturalització de la ciutat</i>	4
<i>Objectiu 2· Espai públic i mobilitat: del carrer per circular al carrer per viure-hi</i>	13
<i>Objectiu 3· Qualitat ambiental i salut: dels estàndards a l'excel·lència</i>	20
<i>Objectiu 4· Ciutat eficient, productiva i d'emissions zero: de la Barcelona tecnològica a la Barcelona intel·ligent</i>	25
<i>Objectiu 5· Ús racional dels recursos: de la societat del consum al consum responsable</i>	32
<i>Objectiu 6· Bon govern i responsabilitat social: de la intervenció sectorial a la coordinació efectiva</i>	37
<i>Objectiu 7· Benestar de les persones: de la ciutat acollidora a la societat cohesionada</i>	42
<i>Objectiu 8· Progrés i desenvolupament: de la preocupació per la sostenibilitat a una economia que s'hi fonamenti</i>	47
<i>Objectiu 9· Educació i acció ciutadana: de la conscienciació a la coresponsabilització amb coneixement de causa</i>	52
<i>Objectiu 10· Resiliència i responsabilitat planetària: de la resposta puntual a l'acció global</i>	59

1. Introducció

El Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022 relleva i prorroga el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2002-2012, que concretava l'Agenda 21 de Barcelona, incloent nous objectius estimulants que aborden les tasques pendents dels anys anteriors. El Compromís actua com a marc de referència comú per a totes les organitzacions ciutadanes que se senten corresponsables de construir una societat que garanteixi alhora el benestar per a les persones i la integritat del medi ambient. Actualment compta amb un miler de signants compromesos a treballar per assolir els objectius compartits.

A finals d'aquest any 2017 ens trobarem en l'equador del Compromís Ciutadà per a la Sostenibilitat 2012-2022 per fer un balanç del que s'ha fet fins ara i del que queda per fer. Aquest document té per intenció ajudar a fer aquest balanç recollint els principals plans, programes i projectes estratègics per cada objectiu i línia d'acció impulsats des de l'Ajuntament de Barcelona. Aquest recull forma part del paquet d'informació que ha de servir per a que el conjunt d'organitzacions ciutadanes signants del Compromís valorin els assoliments obtinguts i identifiquin els reptes pendents i prioritats per als propers anys.

2. Recull de l'acció municipal per al període 2012-2017

Objectiu 1. Biodiversitat: del verd urbà a la renaturalització de la ciutat

Plans, programes i projectes estratègics transversals

Pla del verd i de la biodiversitat de Barcelona 2020: es planifica a llarg termini les actuacions per aconseguir una infraestructura verda que produeixi beneficis per a les persones i un servei ambiental i també social per afrontar els reptes de futur.

Mesura de govern –Programa d'impuls de la infraestructura verda de Barcelona (2017): els objectius principals d'aquesta mesura són l'increment de la infraestructura verda, la seva millora per obtenir més serveis, la corresponsabilitat de la ciutadania en aquest àmbit i el seguiment i avaluació d'aquesta infraestructura.

Plans, programes i projectes estratègics específics de la línia d'acció

Línia d'acció 1. Desenvolupar progressivament una xarxa de **corredors verds** que constitueixi una veritable infraestructura ecològica funcional i permeti connectar les àrees verdes entre elles i amb la natura de l'entorn.

Mesura de govern – Programa d'impuls de la infraestructura verda urbana (2017)

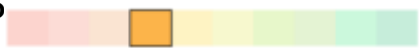
Projecte Corredors Verds (2006-2050): projecte amb el qual es traçarà la xarxa de corredors verds urbans de Barcelona que garantirà la connexió del verd de la ciutat amb el medi natural més proper i l'espai interurbà.

Corredor verd Ciutadella-Collserola: dues noves línies d'arbres autòctons a ambdós costats de l'arbrat existent al Passeig de Sant Joan i en la connexió amb Tres Turons que enriqueixen la biodiversitat i permeten la incorporació d'un sistema de paviments mixt i un sistema de reg automàtic que aprofita les aigües freàtiques.

Inici del desenvolupament del corredor verd Ciutadella-Collserola: actualment finalitzada la redacció de l'avantprojecte de connectivitat del Parc de les Aigües amb tres Turons, i és previst disposar en el 2019 del projecte executiu de la connexió entre el parc de les Aigües-Jardins d'Hiroshima-Font Castellana amb el parc dels Tres Turons, a través de la naturalització de l'espai provisional de Mare de Déu de Montserrat amb Francisco Alegre i del solar adjacent que connecta amb el parc dels Turons.

Guia "Els Corredors Verds Urbans" (2010): guia sobre els criteris a tenir en compte en el disseny dels corredors verds, per obtenir els màxims serveis ambientals i socials del verd urbà. S'inclou un recull d'exemples pràctics d'arreu del món així com solucions de disseny i instruments metodològics per tal de desenvolupar aquests corredors. Tanmateix, aquesta actuació pertany al període 2002-2012.

Situació Actual

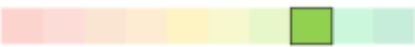
Línia d'acció 2. Renaturalitzar la ciutat: integrar la biodiversitat i la natura en el disseny urbà. Avançar cap a una ciutat favorable al creixement del verd i a la penetració de la natura, millorar la qualitat del sòl i potenciar la presència d'espais aquàtics naturalitzats.

Naturalització d'espais verds: s'impulsen canvis en l'estructura i gestió de les zones verdes urbanes existents per tal d'incrementar els seus serveis socioambientals. És a dir, desenvolupar ecosistemes complexos i menys vulnerables als efectes del canvi climàtic. En curs, un projecte per naturalitzar 22 espais verds com a experiència inicial per estendre a altres espais de la ciutat.

Jardí d'especial interès per a la biodiversitat: a l'interior del Parc de Joan Miró s'ha creat un nou ambient per afavorir la fauna mitjançant plantacions i petites estructures de refugi que atreuen ocells, papallones i altra fauna beneficiosa, alhora que la ciutadania pot gaudir d'un entorn naturalitzat.

Naturalització de basses: programa de gestió de basses naturalitzades a favor de la biodiversitat, que representa una alternativa a la gestió convencional de cloració que reben les basses i fonts de la nostra ciutat. L'objectiu és generar ecosistemes autosuficients a partir de l'activitat de la flora i fauna aquàtica associada. Actualment hi ha 83 basses naturalitzades, com per exemple les basses naturalitzades dels Jardins de Mossèn Cinto Verdaguier, dels Jardins d'Aclimatació, dels Jardins del Teatre Grec, dels Jardins de Laribal, del Viver de Tres Pins, dels Jardins del Palau de Pedralbes, del Turó Park, dels Jardins de la Tamarita, dels Jardins del Laberint d'Horta i de l'Hort de Can Cadena.

Projecte de sembra i plantació d'escocells: l'any 2016 Barcelona es va adherir a l'eradicació de l'herbicide glifosat en el manteniment dels espais verds. Per aquest motiu, es va iniciar un projecte de plantació i sembra d'escocells, entre 50 i 100 unitats per cada districte, com a prova pilot per estudiar la sembra de plantes herbàcies de flor en els escocells, combinat amb la solta d'insectes beneficiosos per al control de les plagues que afecten als arbres. L'objectiu és observar quines són les possibilitats de millorar l'estat dels escocells; comptar amb uns criteris de foment de la biodiversitat i mantenir els escocells amb un aspecte atractiu, si més no, durant una part de l'any

Situació actual

Línia d'acció 3. Ampliar el verd urbà a carrers, parcs i places, interiors d'illa, horts, patis, vetlladors, terrats i cobertes verdes, balcons, murs i parets mitgeres, polígons, solars temporalment desocupats i altres espais d'oportunitat.

Mesura de govern – Programa d'impuls de la infraestructura verda urbana (2017)

Mesura de Govern per impulsar terrats vius i cobertes verdes a Barcelona (2014): impulsa la recuperació de terrats, cobertes i celoberts per a diferents activitats: espai de joc i esbarjo, passeig, enjardinament, instal·lació de sistemes de recollida d'aigües pluvials i sistemes de captació d'energia, solàriums, horts; i així treure el

màxim rendiment social, ambiental i energètic. També s'ha publicat la *Guia de terrats vius i cobertes verdes* i està en curs la redacció d'una ordenança municipal per promoure aquest tipus de cobertes.

Concurs de Cobertes Verdes: des de l'Ajuntament s'ha posat en marxa un concurs de cobertes verdes per aconseguir 10 nous terrats verds i difondre els seus beneficis, tant per a la ciutat com per als edificis a on se situïn.

Projecte Mosaic de solars: l'objectiu és identificar i cartografiar els solars disponibles a tots els barris de la ciutat, entenent-los com a espais d'oportunitat de diferents tipologies que són susceptibles de conservar la biodiversitat existent o bé de ser renaturalitzats i de revitalitzar l'entorn.

Pla d'espais interiors d'illa: urbanització i arranjamant d'interiors d'illa per garantir-ne l'ús públic com a espais d'estada i de passeig, amb predomini del verd i d'equipaments.

Pla de mitgeres: pla per instal·lar jardins verticals i dur a terme intervencions d'aprofitament de les energies renovables en mitgeres de la ciutat, amb l'objectiu de millorar el paisatge urbà, fomentar la biodiversitat i utilitzar l'energia natural de manera eficient.

Pla BUIITS (Buits Urbans amb Implicació Territorial i Social): segona edició del programa que té per objectiu dinamitzar terrenys en desús de la ciutat de Barcelona, a través d'activitats d'interès públic de caràcter provisional, impulsades per entitats públiques o privades sense ànim de lucre, afavorint la implicació de la societat civil en la regeneració i dinamització del teixit urbà. Els projectes incorporen un proporció important d'espais verds i horts. En aquesta segona edició s'han cedit sis solars, cadascun a una entitat de la ciutat.

Pla de microubanitzacions: l'objectiu és l'arranjament urbà d'espais públics en desús d'entre 200 i 6000 metres per convertir-los en espais de proximitat per a l'ús i gaudi ciutadà dins dels itineraris habituals d'ús a escala de barri. Des del 2013 fins ara s'han executat 29 projectes.

Xarxa d'Horts Urbans: programa **destinat a les persones més grans de 65 anys i a entitats** de la ciutat, amb l'objectiu d'incorporar-los a activitats de millora ambiental a través del conreu d'hortalisses seguint els principis de l'agricultura biològica.

Xarxa d'Horts Escolars: en el marc del programa Escoles + Sostenibles, en el que els centres educatius desenvolupen els seus plans de sostenibilitat, més de 310 centres educatius disposen d'horts escolars com a espais d'aprenentatge.

Jardins verticals a les escoles: gràcies al conveni entre Espais Verds i Biodiversitat de l'Ajuntament i l'Obra Social de La Caixa, 14 centres disposen de jardins verticals. Des del programa Escoles + Sostenibles s'ofereix formació, assessorament per fer d'aquests espais, contextos d'aprenentatge.

Situació actual

Línia d'acció 4. Potenciar els **beneficis ambientals i socials del verd urbà:** la qualitat ambiental (acústica, climàtica, atmosfèrica) i sensorial; la capacitat d'acollida dels espais verds (proximitat, serveis), i el seu interès cultural i per a l'educació i la

recreació.

Mesura de govern – Programa d'impuls de la infraestructura verda urbana (2017)

Estudi dels serveis ecosistèmics: estudi sobre el potencial de serveis ecosistèmics dels parcs i jardins de Barcelona com a diagnosi de la situació actual i al servei de la planificació i disseny dels nous espais de manera equilibrada i equitativa. Fins el moment s'han estudiat els parcs, jardins, interiors d'illa i places de 6 districtes. L'estudi dels serveis ecosistèmics també s'ha fet en tots els parcs històrics de la ciutat i també se n'han estudiat els usos.

L'art de visitar un jardí: catàleg de 19 rutes per diversos parcs i jardins de la ciutat que posen en valor diferents aspectes a cadascuna d'elles: patrimoni, valors ambientals i per a la salut, usos i gestió.

Tallers Sembra Natura (2017): tallers de jardineria i horticultura sostenible per a públic general amb l'objectiu d'aportar coneixements i procediments per poder gaudir de la jardineria i la horticultura a casa, i contribuir a crear una ciutat més verda, habitable i saludable. Anteriorment eren els tallers "Fes de casa teva un jardí".

Fes de casa teva un jardí: tallers de jardineria realitzats a diversos espais verds de la ciutat amb l'objectiu d'apropar coneixements de jardineria i biodiversitat a la ciutadania, en funció de la temàtica i època de l'any.

Apropa't als parcs: proposta del programa Escoles + Sostenibles per fomentar la implicació de les escoles en el coneixement i manteniment dels parcs.

Música als parcs: cicle de concerts estiuencs gratuïts amb l'objectiu de fer gaudir a la ciutadania dels espais verds de la ciutat, tot acostant la música de qualitat a tots els públics i fomentant la presència dels joves intèrprets. A l'edició 2016 hi van assistir més de dotze mil persones als 47 concerts, en 27 espais verds de la ciutat. Des del 2016 s'incorporen visites guiades prèvies als concerts per donar a conèixer els valor ambientals i patrimonials dels parcs.

Marc estratègic dels jardins històrics de Barcelona: té l'objectiu de dotar la ciutat d'una eina de gestió que guiï el manteniment d'aquests espais i estendre-ho a totes les operacions administratives i estratègiques en coordinació amb tots els agents municipals implicats. La ciutat compta amb uns parcs històrics (Ciudadella, Turó Park, Laribal, Can Sentmenat, Tamarita, Teatre Grec, Guinardó, Laberint d'Horta, Parc Güell, Palau de Pedralbes, Palau de les Heures, Palau Robert, Botànic Històric i Universitat) que requereixen una gestió singular i un manteniment diferenciat que reforcin els seus valors únics. Són jardins destacats per la seva importància històrica i cultural i el seu conjunt constitueix una part del patrimoni jardiner de la ciutat. Fins ara s'ha treballat en la redacció del Marc estratègic i s'han realitzat dues sessions de presentació i participació de la diagnosi als treballadors de diferents departaments de l'Ajuntament, incloent els jardineros municipals, on han participat un total de 150 persones.

Situació Actual

Línia d'acció 5. Promoure la conservació activa del **medi litoral i marí i de les xarxes fluvials**, destinant-hi els recursos necessaris i fent-ne un ús responsable.

Pla Estratègic dels Espais Litorals de la ciutat (2018-2027): s'està coordinant aquest pla estratègic amb l'objectiu de reconquerir el front litoral com a àmbit públic de qualitat, obert i gaudit per tota la ciutadania. Es pactarà amb els actors claus de cada espai litoral.

Adhesió a l'Aliança Mar Blava: l'objectiu d'aquesta aliança és aturar definitivament els projectes de prospeccions petrolíferes actualment en tramitació, assolir la declaració per llei del mediterrani espanyol com a zona de lliure de prospeccions d'hidrocarburs i preservar la riquesa ambiental.

El Centre de la Platja: és un espai d'informació, de trobada i de formació per a totes les persones interessades en el litoral de Barcelona i els aspectes que s'hi relacionen, amb una oferta que inclou exposicions, tallers, rutes, contes, visites, espectacles, tertúlies i jocs, servei d'informació i consultes sobre el litoral, préstec gratuït de diaris, llibres, revistes, jocs per a la sorra i material esportiu, entre altres. Des del 2017 compta amb el Laboratori de la Platja, que és un recurs itinerant que permet acostar aquests valors a les diferents platges de Barcelona.

Casa de l'Aigua: aula ambiental ubicada a Nou Barris en funcionament des del 2016, impulsa l'educació ambiental al districte amb especial focus a la connexió de la ciutat amb la serra de Collserola i els valors ambientals del riu Besòs i el Rec Comtal.

Apropa't al litoral: la Fundació Navegació Oceànica Barcelona i el Consorci El Far en col·laboració amb el programa Escoles + Sostenibles ofereixen aquesta proposta perquè l'alumnat reflexioni sobre la importància del nostre comportament respecte el medi i la problemàtica dels residus sòlids i microplàstics al litoral.

Conca del Besòs: des del [Consorci Besòs Tordera](#) s'ha elaborat el [Pla director dels espais fluvials de la Conca del riu Besòs](#) i s'estan duent a terme projectes de recuperació ambiental de l'entorn fluvial de la Conca del Besòs i de recuperació dels camins fluvials que ressegueixen els rius a cadascuna de les subconques. També es compta amb el programa d'educació ambiental *Viu el Besòs*.

Situació actual

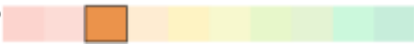
Línia d'acció 6. Crear una **xarxa de petites reserves de natura** que faciliti la protecció de zones de valor natural encara existents dins la trama urbana de Barcelona, atenent la seva singularitat o representativitat.

Mesura de govern – Programa d'impuls de la infraestructura verda urbana (2017)

Concurs d'idees i la redacció de l'avantprojecte de Tres Turons : En curs la preparació d'aquest concurs on s'hi promou la conservació dels espais oberts.

Canvi de gestió d'algunes zones de Montjuïc amb una jardineria que conserva

els prats en espais oberts.	
Situació actual	

Línia d'acció 7. Revaloritzar i recuperar els espais oberts i els usos tradicionals del **paisatge de la perifèria** urbana per aconseguir un entorn serè, amb zones aquàtiques, agrícoles, prats i rodals de bosc. Potenciar l'agricultura ecològica i col·lectiva.

El Pla dels Barris de Barcelona – Eix Muntanya-Turons: El Pla dels Barris es desenvolupa en un total de 16 barris distribuïts en tres eixos: Besòs, Muntanya Turons i Litoral. L'eix Muntanya-Turons neix alhora amb vocació metropolitana, atès que moltes de les necessitats i de les oportunitats que vol abordar entren en contacte amb el Parc Natural de la Serra de Collserola. L'objectiu proposat comporta passar d'un territori frontera a un espai de connexió i crear un lligam entre el teixit urbà i l'àmbit natural, per tal d'afavorir la cohesió social, la qualitat de l'espai públic, els equipaments i la connectivitat.

Agenda Besòs: s'està redactant un document estratègic amb un pla d'acció que a més d'abordar temes socioeconòmics planteja la recuperació del riu com a eix verd-blau i la millora de la qualitat ambiental i la connectivitat. L'Agenda Besòs vol ser el full de ruta pels propers anys per dibuixar, cercar el finançament i fer realitat els projectes que necessita aquest àmbit territorial de 81 km², on hi viuen gairebé 1 milió de persones i representa el 30% de la població de l'àrea metropolitana de Barcelona.

Xarxa d'Horts Urbans: programa **destinat a les persones més grans de 65 anys i a entitats** de la ciutat, amb l'objectiu d'incorporar-los a activitats de millora ambiental a través del conreu d'hortalisses seguint els principis de l'agricultura biològica.

Creació d'horts ecològics i comunitaris: actualment en curs diagnosi i contactes per conèixer la realitat barcelonina dels horts comunitaris. Els districtes faciliten espais on crear ecològics i comunitaris.

Situació actual	
------------------------	---

Línia d'acció 8. Millorar el **coneixement de la biodiversitat** i dels beneficis que se'n deriven. Potenciar la recerca, per perfeccionar la gestió, i fer un esforç de divulgació per augmentar la valoració, l'estimació i el comportament responsable de la ciutadania.

Elaboració de pautes de conservació de la biodiversitat: elaboració de protocols de conservació de diferents hàbitats naturals de manera general i de tres zones d'especial interès: en redacció el del Parc del Laberint. S'ha elaborat el protocol de conservació d'orquídies adreçat a jardiniers.

Projecte d'identificació de solars urbans amb flora i fauna: l'objectiu del projecte

és posar en valor els solars urbans amb vegetació espontània i fauna associada, en el context de la identificació en curs de tots els solar de la ciutat.

Estudi “Contribució de la xarxa de jardins actual i potencial a la millora de poblacions de papallones de la ciutat de Barcelona”: recerca en curs liderada per el CREAMF

Guia “Bones pràctiques de jardineria a Barcelona: conservar i millorar la biodiversitat” (2016): instrument tècnic per a la difusió de bones pràctiques que ajudin a mantenir espais verds de qualitat treballant-ne, sobretot, l'estructura amb l'objectiu que millorin la seva condició d'hàbitat i, d'aquesta manera, col·laborar en el desenvolupament de la flora i de diferents grups animals, tant de vertebrats com d'invertebrats.

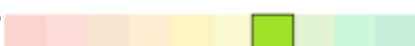
Campanya divulgativa als mitjans de comunicació sobre els valors de la natura: difusió del coneixement de papallones i ocells urbans en xarxes socials, difusió dels valors naturals de Montjuïc a premsa, difusió de les noves pràctiques de jardineria a la ciutat, adhesió a la Campanya *Let it grow* amb institucions de natura de Barcelona, etc.

Escoles + Sostenibles: en el marc del programa E+S, en que els centres desenvolupen els seus plans de sostenibilitat, n'hi ha un grup que treballen en l'eix biodiversitat. Des del programa s'organitzen tallers sobre biodiversitat com a espais de formació, d'intercanvi i de reflexió conjunta.

Bioblitz Barcelona: activitat intensiva de dos dies, de ciència ciutadana, per a la millora del coneixement de la flora i de la fauna urbanes. Activitat liderada per el Museu de Ciències Naturals de Barcelona hi participen unes 1.000 persones cada any.

Taller Uns veïns ben vius : Activitat per explicar el concepte de biodiversitat d'una manera senzilla i pràctica tot aprofitant els recursos que ens brinda la Fàbrica del Sol i el barri de la Barceloneta.

Aula ambiental Bosc Turull: aula d'educació ambiental a Vallcarca amb programació permanent oberta a tots els públics. Iniciativa del Districte de Gràcia en conveni de gestió cívica amb la Societat Catalana d'Educació Ambiental.

Situació actual

Línia d'acció 9. Desenvolupar **programes de conservació** de la biodiversitat per preservar i millorar la riquesa d'espècies i d'hàbitats, vetllant per la flora i la fauna autòctones, i evitant la introducció d'espècies invasores, amb la col·laboració de tothom. Impulsar programes de custòdia del territori.

Programes de conservació de la biodiversitat: seguiment i gestió de la biodiversitat urbana en edificis, seguiment anual de les aus comunes de la ciutat, programa de protecció d'amfibis i seguiment de papallones, i publicació de l'Atlas d'ocells nidificants (projecte de recerca i ciència ciutadana). S'ha instal·lat una xarxa d'apiaris municipals per conservar les abelles a la ciutat i s'ha engegat un projecte de conservació de les nou espècies d'orquídies presents als parcs i jardins. S'ha donat suport a la població d'ericons i s'han instal·lat 18 torres de ratpenats.

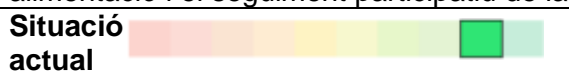
Guia “Bones pràctiques de jardineria a Barcelona: conservar i millorar la biodiversitat” (2016)

Gestió integrada per al tractament de plagues i malures: la gestió integrada de plagues i malures a la jardineria dóna prioritat a les pràctiques i als productes que generen menys riscos per a la salut humana i el medi ambient. Exemples d'actuacions són la instal·lació de caixes niu per a aus insectívors en arbrat de parcs per processionària o l'ús de flora amiga per fauna auxiliar en escocells.

Control i prevenció d'expansió d'espècies potencialment invasores: actuacions diverses en relació amb el coneixement i la gestió dels animals exòtics: estudis de seguiment i vigilància, difusió d'informació sobre l'abandonament d'animals, gestió d'espècies abandonades/alliberades, etc.

Projecte d'identificació, mapificació i ranking de plantes exòtiques invasores: amb l'objectiu d'establir bones pràctiques per evitar la invasió.. S'ha publicat el fullat *Què són les plantes invasores?* S'ha realitzat l'Estudi d'espècies vegetals invasores a la ciutat de Barcelona i proposta d'espècies alternatives (2014) i l'Anàlisi de la invasió del medi natural per plantes exòtiques plantades als espais verds públics de Barcelona (2016). Com a resultat, Barcelona controla la compra d'espècies invasores i evita la seva plantació. També elimina invasores d'espais com Tres Turons i el Bosc de Turull.-

Gestió de la problemàtica amb porcs senglars: estratègia per evitar la seva proliferació mitjançant captures, adaptar l'espai públic, millorant el coneixement dels circuits d'incidències i prohibint l'alimentació dels senglars. En curs un projecte de sensibilització als districtes sobre els riscos dels senglars, la importància de la no alimentació i el seguiment participatiu de la seva presència.

Línia d'acció 10. Gestionar el verd amb **critèris d'eficiència** en l'ús de recursos naturals i utilitzar productes de baix impacte sobre el medi ambient i la salut. Seleccionar espècies en funció dels serveis que proporcionen i de la seva adaptabilitat.

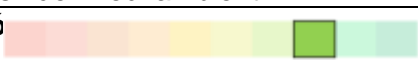
Mesura de Govern - Pla Director de l'Arbrat (2017-2037): document estratègic que guia l'acció municipal en matèria de planificació i gestió de tot l'arbrat de la ciutat. L'objectiu és gaudir de l'arbre com a un organisme viu i dinàmic, sa, biodivers, abundant, madur, segur, amb més espècies autòctones, identitari, sostenible i adaptat a l'ecosistema urbà. En curs la revisió del Pla de recursos hídrics alternatius.

Eficiència en la gestió de l'aigua per al manteniment del verd urbà: implantació de controls de fuites, ús d'aigua freàtica, automatització del reg, ús de plantes amb menys requeriments hídrics i elaboració del “Estudi de les relacions aigua – sòl en les principals zones enjardinades de la ciutat de Barcelona” (2013), l'objectiu del qual és aportar informació sobre les característiques dels sòls i aigües amb que es reguen els jardins de la ciutat.

Execució de tècniques de drenatge sostenible: en més de 20 espais verds, projecte emmarcat en les accions de suport a les polítiques de gestió del cycle local de

l'aigua i com a solució basada en la natura per augmentar la resiliència i l'adaptació urbana als efectes del canvi climàtic, amb solucions pluridisciplinàries que aborden la gestió de l'aigua d'escolament des de diferents perspectives, especialment la gestió dels espais verds.

Eradicació de l'ús del glifosat i altres herbicides tòxics: s'ha eliminat l'ús de l'herbicida i s'ha reduït l'ús de productes fitosanitaris en els espais verds i la via pública mitjançant alternatives ecològiques més adequades i respectuoses amb la salut de les persones i del medi ambient

Situació actual

Objectiu 2. Espai públic i mobilitat: del carrer per circular al carrer per viure-hi

Plans, programes i projectes estratègics transversals

Pla de Mobilitat Urbana de Barcelona (2013-2018): es defineixen les línies d'actuació que han de governar la mobilitat urbana en els propers anys, tenint com a horitzó estratègic un model de mobilitat col·lectiu més sostenible, eficient, segur, saludable i equitatiu. El pla planteja un conjunt de mesures encaminades a donar més protagonisme als vianants i als ciclistes, a fomentar l'ús del transport públic col·lectiu i a reduir l'ús del vehicle privat.

Estratègia de Mobilitat Turística: d'acord amb el Pla de Mobilitat Urbana de Barcelona i el Pla Estratègic de Turisme 2020, aquest 2017 s'estan definint les propostes d'actuacions que han de permetre a la ciutat resoldre els conflictes que genera l'augment del nombre de visitants i el seu mode de visita en la convivència amb els residents en certs punts de la ciutat.

Programa Superilles i **Mesura de Govern: Omplim de vida als carrers. Implantació de les superilles a Barcelona (2017-2019):** el model Superilles de l'Ajuntament de Barcelona pretén redefinir l'espai públic de la ciutat com a llocs habitables, espais comunitaris, territoris d'extensió de la residència i àmbits per al joc, el verd, la història i la vida local dels barris. Per fer-ho planteja repensar la ciutat a partir de noves formes d'agrupació, basades en les illes tradicionals, replantejant el rol dels carrers i fomentant la interacció i l'agrupament social. La implantació de les superilles (unitat urbana més gran que una illa de cases però més petita que un barri) busca pacificar espais i alliberar el trànsit de pas a determinades vies, per tal d'humanitzar-les i guanyar-les per l'activitat ciutadana.

Pla de rehabilitació integral (PRI): aquest pla suposa la reurbanització integral de carrers i places de la ciutat que es realitza de forma periòdica i amb la visió de proximitat del territori, amb l'objectiu de tenir un espai públic de màxima qualitat a tots els barris.

Plans, programes i projectes estratègics específics de la línia d'acció

Línia d'acció 1. Enfortir el **model de ciutat** metropolitana amb espai públic de qualitat, compacta, complexa, diversa i ben connectada.

Pla Director d'Infraestructures del transport col·lectiu de la regió metropolitana de Barcelona (2011-2020): és l'instrument estratègic de les actuacions en infraestructures que comprèn cinc programes d'actuació: (i) ampliació de la xarxa ferroviària i de tramvia, (ii) desplegament de la xarxa ferroviària estatal, (iii) increment de la connectivitat entre modes de transport, (iv) infraestructures de transport públic per carretera i (v) modernització i millora de les xarxes ferroviàries existents.

Pla de Mobilitat Urbana de Barcelona (2013-2018)

Pla de Barris de Barcelona (2016-2020): el projecte té per objectiu disminuir les desigualtats entre els barris. Inclou un conjunt d'accions en l'àmbit social, econòmic i urbà amb una clara visió transversal i transformadora. A més, també integra i potencia les accions que ja s'estan portant a terme. El Pla de barris es planteja amb un termini de 10 anys, i té com a objectiu revertir l'actual situació de desigualtat d'alguns àmbits de la ciutat, amb mesures per promoure la dinamització econòmica i la cohesió social. La primera fase del Pla preveu que arribi a accions que tindran lloc en una quinzena de barris, preferentment de l'eix Besòs, Ciutat Vella, Sants-Montjuïc i els barris de muntanya.

Actuacions al territori: s'estan impulsant transformacions urbanes diferents en àmbits: impuls de la nova àrea de la Sagrera; s'ha iniciat la transformació de l'Avinguda de la Meridiana; inici del procés de millora de Trinitat Vella; transformació de la ronda de Dalt; Transformació de la Model; finalització de la redacció del projecte executiu de la Plaça de les Glòries-Project Canòpia: aprovació de plans d'usos a Gràcia, Poble Sec i Sant Martí.

Situació actual

Línia d'acció 2. Instaurar **noves superilles i potenciar barris a velocitat humana** on es viu i treballa, reduint la mobilitat obligada. Jerarquitzar els usos de les vies. Crear nous atractors urbans, que generin centralitat als barris.

Mesura de Govern - Omplim de vida als carrers. Implantació de les superilles a Barcelona (2017-2019)

Pla Estratègic de Turisme 2020: l'objectiu del pla és elaborar un document amb propostes específiques per a la gestió turística municipal dels propers anys en base a criteris de responsabilitat, sostenibilitat, cohesió, redistribució i innovació, tot millorant la qualitat de l'ocupació i estenent els beneficis del turisme als barris.

Situació actual

Línia d'acció 3. Protegir, mantenir i millorar els valors paisatgístics urbans i vetllar per l'ús ordenat i racional de l'espai públic. Garantir l'excel·lència en el **disseny urbà, dels edificis i dels locals**, impulsant una arquitectura de qualitat en consonància amb la seva funcionalitat i contribuint a crear un entorn harmònic.

Pla Director d'Infraestructures del transport col·lectiu de la regió metropolitana de Barcelona (2011-2020): és l'instrument estratègic de les actuacions en infraestructures que comprèn cinc programes d'actuació: (i) ampliació de la xarxa ferroviària i de tramvia, (ii) desplegament de la xarxa ferroviària estatal, (iii) increment de la connectivitat entre modes de transport, (iv) infraestructures de transport públic per carretera i (v) modernització i millora de les xarxes ferroviàries existents.

Ordenança i ordenacions singulars de terrasses: aquesta ordenança permet fixar

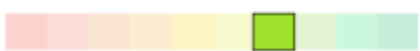
les principals indicacions als restauradors, harmonitzant la seva existència amb la resta d'usos ciutadans de l'espai públic. Les ordenances singulars permeten regular espais amb condicions o necessitats específiques.

Comissió d'arquitectura: aquesta comissió vetlla per a que els projectes arquitectònics singulars tinguin una bona integració en l'entorn on s'ubiquen i contribueixin a preservar i millorar el paisatge edificat de Barcelona.

Instruments urbanístics de preservació del teixit urbà tradicional: s'han realitzat diversos plans, concursos i s'han utilitzat diferents instruments urbanístics per a garantir que els valors intrínsecs del teixit urbà tradicional es preserva.

Inspecció: proactivitat en la inspecció dels elements que ocupen l'espai públic (terrasses) per a garantir un ús ordenat i racional del mateix

Situació actual

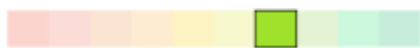
Línia d'acció 4. Recuperar els **carrers per a les persones**, generant un espai públic pacificat i acollidor, i impulsant una cultura d'espai públic compartit. Promoure i prioritzar la vida al carrer, els llocs de convivència, l'estada i el joc.

Mesura de Govern - Omplim de vida als carrers. Implantació de les superilles a Barcelona (2017-2019)

Pla de Racons Infantils (2014-2019): pla específic per millorar l'oferta d'àrees de jocs infantils a la ciutat amb la participació de les escoles, les entitats relacionades i la ciutadania. Preveu la incorporació de noves àrees en nous espais i la renovació d'àrees existents.

Apropa't als parcs: proposta impulsada des del programa Escoles + Sostenibles per fomentar la implicació de les escoles en el coneixement i manteniment dels parcs i places de la ciutat.

Situació actual

Línia d'acció 5. Promoure i optar per una **mobilitat segura, sostenible i activa**, augmentant els desplaçaments realitzats en modes no motoritzats. Fomentar la mobilitat a peu augmentant, ordenant i millorant la superfície destinada als vianants i proporcionant més informació i senyalització; també per als més petits, amb la implantació i la millora dels camins escolars.

Pla de Mobilitat Urbana de Barcelona (2013-2018)

Pla director de Mobilitat de la Regió Metropolitana de Barcelona (2013-2018): té per objecte planificar la mobilitat de la regió tenint presents totes les modalitats de transport per aconseguir una mobilitat sostenible i segura, i millorar així la qualitat de vida i garantir l'accessibilitat de la ciutadania. Per assolir-ho proposa setanta-cinc

mesures.

Mesura de Govern de la millora de la qualitat i explotació de la infraestructura de Transport Públic en superfície: Conjunt d'actuacions per optimitzar el transport públic de la ciutat amb un doble objectiu: Augment de la demanda de transport públic i millora de la qualitat del servei.

Desplegament definitiu de la Nova Xarxa de Bus i configuració de la resta de les línies de bus: a partir d'un procés de debat i informació es preveu finalitzar el desplegament de la nova xarxa de bus de Barcelona en dues subfases, una primera a la tardor de 2017 i la segona a la tardor del 2018. Es passarà a tenir un total de 97 línies d'autobús que estaran dividides en tres nivells: Nova Xarxa de Bus, línies convencionals o complementàries i busos de barri.

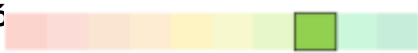
Connexió de la xarxa de tramvia: l'Ajuntament ha determinat el traçat de la unió del Trambaix i del Trambesòs en superfície per la Diagonal, en base als estudis tècnics presentats el març de 2016.

Pla Local de la Seguretat Viària (2013-2018): a partir d'una diagnosi exhaustiva de l'accidentalitat, es plantegen un conjunt de mesures concretes amb les quals es pretén assolir l'objectiu de reduir un 30% les morts i un 20% els ferits greus.

Camí escolar, espai amic: es pretén fer possible recorreguts més agradables i segurs per als nois i les noies de la ciutat i que així guanyin autonomia personal i qualitat de vida mentre van a l'escola, passegen pel parc, van al casal o a fer esport.

Modificació de la ordenança per la regulació dels Vehicles de Mobilitat Personal i cicles de més de dues rodes: aquesta nova normativa pretén posar ordre sobre patinets elèctrics, segways, rodes elèctriques, entre d'altres i resoldre els problemes de convivència a l'espai públic. La regulació determina per quins espais poden circular aquests vehicles i estableix si han de tenir assegurança, s'ha de portar casc o amb quina edat mínima es poden conduir

Pla Director del Vehicle Elèctric i Mesura de Govern Estratègica del Vehicle Elèctric (2016): mesures estratègiques per a la implantació del vehicle elèctric a la ciutat, afavorint una mobilitat sostenible, avançant en la millora de la qualitat de l'aire i en la reducció de les emissions.

Situació actual

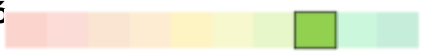
Línia d'acció 6. Aconseguir una ciutat amable i segura per a la bicicleta, amb facilitats per circular (xarxa de carrils bici), accedir al transport públic i aparcar, i en bona convivència amb els vianants. Potenciar la bicicleta pública, també entre els més joves, i ampliar-la a escala metropolitana. Desenvolupar iniciatives de foment de la bicicleta (tallers, formació, divulgació).

Mesura de Govern - Estratègia de la Bicicleta (2015): mesura per fomentar l'ús d'aquest vehicle com una alternativa sostenible. Es compromet a millorar les condicions d'accessibilitat dels usuaris de la bicicleta per tal de garantir desplaçaments més segurs i minimitzar el conflicte amb els vianants i el trànsit rodat, a millorar i ampliar la xarxa de carrils bici passant dels 116 km actuals a 308, i a

definir un nou model de gestió del Bicing. Actualment la xarxa ja ha assolit més de 140 km i actualment s'està en fase d'execució de 60 km més.

A la feina, Bicia't: projecte del programa Ajuntament + Sostenible per fomentar la bicicleta com a mode de transport laboral. S'ha analitzat l'ús potencial de la bici, s'ha fet un estudi de l'accessibilitat dels edificis municipals, i s'ha creat la certificació d'edifici amable amb les bicicletes.

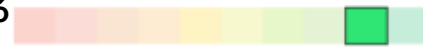
Situació Actual

Línia d'acció 7. Excel·lir en l'**accessibilitat universal** al transport públic, als edificis i als espais de concurrència pública evitant obstacles innecessaris i ordenant l'aparcament.

Millores en l'accessibilitat dels autobusos: rampes d'accés, pis baix de plataforma única, espais i seients reservats, comandaments per activar la informació acústica a les parades, màquines validadores amb informació acústica i visual, avís acústic i lluminós de propera parada i de tancament de portes, pantalles informatives a les parades i a l'interior dels vehicles.

Millores en l'accessibilitat del metro: ascensors i escales mecàniques a la majoria de les estacions, plataformes mòbils als passadissos, rampes d'accés de l'andana al vagó, espais i seients reservats, plans i simulacions d'evacuació per mobilitat reduïda, plànols de metro en relleu, comandaments per localitzar les màquines expenedores, avís acústic i lluminós de la propera parada i de tancament de portes, pantalles informatives a les andanes. S'han executat adaptacions d'estacions a persones amb mobilitat reduïda (PMR) a Putxet. I estan en execució a Provença, Barceloneta i Via Laietana.

Pla de Turisme Accessible: liderat per l'IMPD, pretén la millora de l'accessibilitat de la ciutat, també en el sector turístic, a través d'un marc estratègic de referència per la millora i perfeccionament de l'accessibilitat amb la finalitat d'arribar a ser una ciutat accessible per a totes les persones.

Situació actual

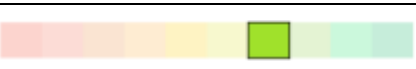
Línia d'acció 8. Progressar cap a un **transport públic metropolità interconnectat** excel·lent. Ampliar i optimitzar la xarxa: metro (finalitzar la L9), bus ortogonal, connexió de tramvies, autobusos de barri i bus nocturn. Fer-lo assequible a tothom.

Xarxa de bus ortogonal: fins aquest moment s'han desenvolupat completament quatre de les cinc fases previstes, que han permès inaugurar 16 noves línies entre els anys 2012 a 2016.

Connexió de la xarxa de tramvia: l'Ajuntament ha determinat el traçat de la unió del Trambaix i del Trambesòs en superfície per la Diagonal, en base als estudis tècnics presentats el març de 2016.

Línia 9 Sud del metro: la L9 Sud que uneix les estacions de Zona Universitària i Aeroport T1 ha entrat en funcionament. Queda pendent la unió de la L9 Sud i la L9 Nord.

Situació Actual

Línia d'acció 9. Promoure **estratègies dissuasòries de l'ús del vehicle privat** motoritzat (cotxes, motos, furgonetes, etc.): regular la circulació en zones estratègiques de la ciutat (zones 30, horaris, restriccions...), crear aparcaments perifèrics i carrils VAO, etc. Promoure la conducció eficient.

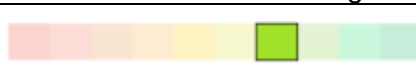
Pla de Millora de la Qualitat de l'Aire de Barcelona (2015-2018): actuacions en curs i futures per tal de lluitar contra la contaminació de l'aire de Barcelona. En l'àmbit de la mobilitat es preveu l'impuls del transport públic i de l'ús de la bicicleta, la regulació de l'aparcament, l'increment de zones de vianants amb circulació restringida i de zones 30, la implementació de superilles, l'incentiu municipal per donar de baixa un vehicle contaminant i les polítiques d'impuls de l'ús de vehicles menys contaminants.

Programa metropolità de mesures contra la contaminació atmosfèrica (2017): paquet de mesures transversals destinat a rebaixar notablement el nivell de contaminació atmosfèrica. Compta amb un pressupost de 46 milions d'euros fins el 2019 i preveu aplicar 33 mesures específiques en els àmbits de la mobilitat (que arriba a ocasionar el 80% de la contaminació atmosfèrica) i el medi ambient.

Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura, Dia sense cotxes: cada any durant aquesta setmana s'organitzen activitats amb l'objectiu de promoure hàbits de mobilitat més sostenible entre la ciutadania, a la vegada que es fan visibles els canvis en l'ús de l'espai públic per construir una ciutat més verda, més confortable i menys contaminada. Aquesta coincideix amb el Dia sense Cotxes durant el qual hi ha trams totals o parcials de carrers i algunes vies de la ciutat que només deixaran circular vianants, bicicletes i transport públic.

Modificació de les normes urbanístiques del PGM que regulen l'aparcament al terme municipal de Barcelona: Està pendent d'aprovació. Té com a objectiu l'adequació de la reserva d'aparcament amb criteris de flexibilitat, afavorint l'aparcament fora de calçada per a recuperar espai públic, incentivant la transformació a d'altres tipus de mobilitat privada més sostenible. Objectius: Actualitzar la regulació de les reserves d'aparcament; Evitar l'oferta excessiva de places d'aparcament que pugui actuar com a reclam per al transport privat en front d'alternatives més sostenibles; Modular l'oferta de aparcament a les necessitats de les operacions d'habitatge assequible, evitant que l'escreix sigui un greuge econòmic per a la finalitat de creació d'aquests habitatges; Contribuir a la millora ambiental en la mesura que la reducció de places tingui un efecte dissuasiu per al creixement de la de la mobilitat privada i afavorir solucions d'habitatge energèticament més eficient.

Situació actual

Línia d'acció 10. Implantar mesures específiques per a la **distribució urbana de mercaderies**, tant de petites flotes de repartiment com de grans distribuïdores. Regular horaris i aparcaments, optimitzar rutes, potenciar les microplataformes de distribució amb solucions d'última milla més eficients (bicicleta, vehicles elèctrics).

Prova pilot de distribució de mercaderies amb tricicles elèctrics: prova pilot al Districte de Ciutat Vella amb la qual s'ha construït una micro-plataforma, creant un mini-moll de càrrega i descàrrega, on els camions i furgonetes deixen les mercaderies i des de la qual una flota de tricicle elèctrics finalitza el procés de lliurament. També s'ha implementat la prova pilot al districte de l'Eixample amb la micro-plataforma al mercat del Ninot.

Situació actual

Objectiu 3. Qualitat ambiental i salut: dels estàndards a l'excel·lència

Plans, programes i projectes estratègics transversals

Pla d'energia, canvi climàtic i qualitat de l'aire de Barcelona (2011-2020): pla transversal per reduir les emissions de GEH associades a la seva activitat municipal un 20% a l'any 2020. Ha de permetre avançar en la millora de l'eficiència energètica i la reducció del consum d'energia així com de les emissions, millorant la qualitat de l'aire i la del subministrament energètic. L'actualització del pla s'integrarà en el nou Pla Clima.

Pla de Millora de la Qualitat de l'Aire de Barcelona (2015-2018): conjunt d'actuacions per tal de lluitar contra la contaminació de l'aire de Barcelona. Es presenten mesures estructurals com l'establiment de Zones de Baixes Emissions (ZBE), canvis en el model de ciutat, gestió de la mobilitat a través de la regulació de l'aparcament, polítiques d'impuls de vehicles menys contaminants, regulació i canvis en el servei de taxi i les mercaderies, i un pla de vigilància de la salut.

Plans, programes i projectes estratègics específics de la línia d'acció

Línia d'acció 1. Millorar la **qualitat de l'aire**, especialment pel que fa als òxids de nitrogen, les partícules en suspensió i els al·lergògens. Disminuir el trànsit motoritzat, fomentar els combustibles menys contaminants i el vehicle elèctric, i reduir l'ús del gasoil.

Signatura de l'Acord a la Xarxa de Ciutat i Pobles cap a la Sostenibilitat per un Aire més Net (2013): l'Ajuntament va aprovar la Declaració Institucional d'adhesió a aquest acord amb la qual es compromet a implementar mesures de caràcter estructural, de forma coordinada i responsable amb les diferents administracions i institucions.

Taula contra la contaminació atmosfèrica: espai transversal amb la finalitat de donar resposta al problema de contaminació atmosfèrica de la ciutat. En la taula s'analitza la situació de la qualitat de l'aire, es proposen i es desenvolupen mesures correctores, s'informa i es fa el seguiment; i s'analitza l'actuació davant episodis de contaminació.

Programa de mesures contra la contaminació de l'aire: conjunt d'accions establertes per l'Ajuntament de Barcelona i encaminades a fer front a la problemàtica de la contaminació atmosfèrica i millorar la qualitat de l'aire de la ciutat.

Nova web per difondre la qualitat de l'aire: la web mostra dades en temps real i en funció de les previsions meteorològiques fa una previsió dels nivells de pol·lució a 24 i 49 hores. També informa de les normatives vigents, amb el llinar permès per a cada tipus de contaminant i fa difusió sobre els episodis de contaminació i les mesures implementades.

Material educatiu sobre la qualitat de l'aire i la mobilitat sostenible: aviat es publicarà un llibre per al professorat i una maleta pedagògica sobre la qualitat de l'aire i la mobilitat sostenible.

Situació actual 	
--	--

Línia d'acció 2. Crear **zones de baixa emissió** on només es permeti la circulació lliure dels vehicles que compleixin uns determinats estàndards d'emissions de contaminants, i divulgar la informació sobre la qualitat de l'aire i les seves conseqüències sobre la salut.

Pla de Mobilitat Urbana de Barcelona (2013-2018): es defineixen les línies d'actuació que han de governar la mobilitat urbana en els propers anys, tenint com a horitzó estratègic continuar avançant cap a un model de mobilitat col·lectiu més sostenible, eficient, segur, saludable i equitatiu. El pla planteja un conjunt de mesures encaminades a donar més protagonisme als vianants i als ciclistes, a fomentar l'ús del transport públic col·lectiu i a reduir l'ús del vehicle privat.

Programa de mesures contra la contaminació de l'aire: conjunt d'accions establertes per l'Ajuntament de Barcelona i encaminades a fer front a la problemàtica de la contaminació atmosfèrica i millorar la qualitat de l'aire de la ciutat. Aquest programa conté tant mesures estructurals com d'altres d'específiques per a episodis d'alta contaminació. Una de les mesures incloses per a combatre la contaminació, a aplicar entre el 2017 i el 2020, és l'establiment de la Zona de Baixes Emissions (ZBE) de Barcelona, on tindran restringit l'accés els vehicles més contaminant. L'Ajuntament de Barcelona preveu implantar aquesta mesura de restricció del pas als vehicles més contaminants, de forma estructural, a partir de l'any 2020. Entre les mesures estructurals també es contempla la creació de Zones d'Intervenció Ambiental Especial i la creació de Zones de Protecció Addicional de l'Ambient Atmosfèric en àmbits de la ciutat amb nivells més alts de contaminació i col·lectius més vulnerables.

Situació Actual 	
--	--

Línia d'acció 3. Millorar el **confort acústic**. Contribuir a disminuir els nivells de soroll, especialment en la circulació de vehicles amb motor de combustió, en l'oci nocturn, en les obres i amb els aires condicionats. Intensificar-ne el control.

Pla per la reducció de la contaminació acústica de la ciutat de Barcelona (2010-2020): és el marc de referència de totes les mesures en matèria de control i disminució del soroll. Actua per disminuir els nivells de soroll a les zones de superació prioritàries, i preservar les zones tranquil·les i sensibles de l'augment de la contaminació acústica.

Mapa estratègic del soroll: eina de coneixement i gestió que permet avaluar els nivells de contaminació acústica d'un determinat territori i l'exposició de la població a diferents nivells sonors. Serveix de base per a l'elaboració o actualització de plans d'acció. Aquest mapa s'ha d'elaborar cada cinc anys i s'ha de posar a disposició del públic. L'últim elaborat és el del 2012, i aquest any s'està fent l'actualització.

Xarxa de control i monitoratge del soroll: instal·lació d'una xarxa d'equips (sonòmetres i sensors) per mesurar el soroll ambiental de la ciutat (trànsit, obres, oci

nocturn, activitats...).

Instal·lació de limitadors acústics: tant a l'interior dels establiments de pública concurrència com als concerts i actuacions musicals a la via pública.

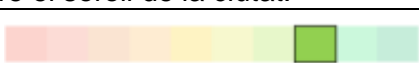
Pla de Mobilitat Urbana de Barcelona (2013-2018): es defineixen les línies d'actuació que han de governar la mobilitat urbana en els propers anys, tenint com a horitzó estratègic continuar avançant cap a un model de mobilitat col·lectiu més sostenible, segur, saludable i equitatiu. El pla planteja un conjunt de mesures encaminades a donar més protagonisme als vianants i als ciclistes, a fomentar l'ús del transport públic col·lectiu i a reduir l'ús del vehicle privat.

Programa educatiu per tractar el soroll dins les escoles 'Sssplau': dins del programa Escoles+Sostenibles, aquest recurs té per objectiu que l'alumnat sigui conscient, actuï i participi en la millora de la gestió d'espais problemàtics amb alts índexs de soroll en el seu entorn. A més, continua a disposició de les escoles la Maleta de sons i soroll.

Campanyes d'estiu a zones d'elevada concentració d'oci nocturn a la ciutat: accions d'informació i sensibilització de foment de civisme entorn de les problemàtiques associades al soroll d'oci nocturn.

Programa divulgatiu sobre sons i soroll: mitjançant diverses activitats, s'ha posat en pràctica la captació de sons simultània als districtes de la ciutat que s'incorporarà al Mapa Barcelona + Sostenible, s'han organitzat itineraris perquè la ciutadania descobreixi els diferents sons de la ciutat i tallers on es pot mesurar amb un sonòmetre el soroll de la ciutat.

Situació actual

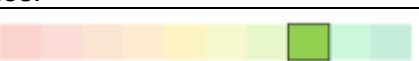
Línia d'acció 4. Millorar la **qualitat de l'aigua** de boca, inclosa la qualitat organolèptica, així com la qualitat de les aigües de bany, de la sorra i dels rius.

Pla Integral de Clavegueram de Barcelona (2006): té per objectiu analitzar i diagnosticar la situació actual, proposar i projectar solucions que millorin el conjunt de sistemes de sanejament existents. Actualment s'està redactant el nou Pla Director Integral de Sanejament (PDISBA'2019).

El Pla inclourà la valoració de les solucions proposades, planificarà la implantació, planificarà la gestió i l'explotació de les infraestructures de clavegueram resultants, i proposarà el finançament dels projectes a realitzar establint justificadament les prioritats d'actuació. També tindrà com objecte potenciar la planificació i gestió dels sistemes de clavegueram per millorar la resiliència davant els problemes d'inundació.

Avaluació de la qualitat de l'aigua: segons l'últim informe (2012) de l'Agència de la Salut Pública de Barcelona, la qualitat de l'aigua de consum humà en general és bona tot i que hi ha pics de concentració de plom (degut a les canonades de plom en edificis antics) i de clorur, sodi i THM en l'aigua d'origen Llobregat. Pel que fa a l'aigua de bany, segons l'informe del 2015 la qualitat és excel·lent per a les 10 platges analitzades.

Situació actual

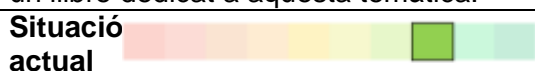
Línia d'acció 5. Fomentar i prestigiar la producció i el comerç dels **aliments més saludables** (ecològics, sense additius). Generalitzar-ne l'ús en menjadors escolars i comunitaris (residències, hospitals, etc.).

Instruccions tècniques per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat: una de les instruccions tècniques de l'Ajuntament (impulsada des del programa Ajuntament + Sostenible) fa referència als serveis d'alimentació i s'hi estableixen els criteris que s'han de tenir en compte a l'hora de contractar serveis de menjador, càtering puntual i de venda automàtica.

Estratègia d'Impuls de la Política Alimentària 2016-2019: té com a objectiu impulsar una política alimentària adreçada cap a la sobirania alimentària, el consum responsable, la producció agroecològica, els circuits curts de comercialització i la presència del producte agroecològic i de proximitat als mercats municipals, al mateix temps que es garanteix la seguretat alimentària i es lluita contra el malbaratament d'aliments.

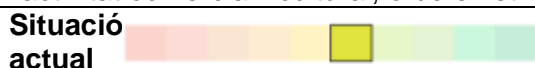
Mercats Verds: aquesta campanya a la qual els mercats de Barcelona s'hi poden adherir, té per objectiu potenciar l'oferta de producte de proximitat, produït de manera respectuosa amb el medi ambient i augmentar la presència de producte ecològic fresc.

Escoles + Sostenibles: en el marc del programa E+S, en que els centres desenvolupen els seus plans de sostenibilitat, n'hi ha un grup que treballen en l'eix **hort ecològic- alimentació agroecològica – sobirania alimentària** en els menjadors escolars. Des del programa s'organitzen seminaris sobre agroecologia escolar com a espais de formació, d'intercanvi i de reflexió conjunta i es compta amb un llibre dedicat a aquesta temàtica.

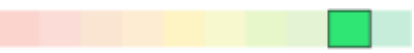

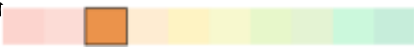
Línia d'acció 6. Assolir l'excel·lència en la **neteja urbana**, amb més implicació ciutadana i d'agents socials en el manteniment de l'espai públic (ús de papereres, animals de companyia, esdeveniments, etc.).

Servei de neteja de Barcelona: el servei de neteja de Barcelona té com a prioritats el manteniment continu i el respecte al medi ambient. El servei de neteja es planifica tenint en compte els usos i les necessitats de cada zona. La neteja s'adequa a cada realitat, que ve determinada per factors com ara el trànsit de persones i vehicles, l'activitat comercial i cultural, o bé el fet que es tracti de zones d'oci o d'esbarjo.

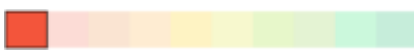

Línia d'acció 7. Disposar d'una ciutat **il·luminada de manera eficient**, atenent criteris funcionals, energètics i estètics. Reduir la contaminació lumínica.

<p><u>Pla Director d'Il·luminació de Barcelona (2013-2015):</u> és un document estratègic que estableix els criteris per a la millora i remodelació de l'enllumenat públic. Defineix el model d'implicació públic-privat per la il·luminació ornamental i determina els projectes de remodelació de la il·luminació de carrers o nous projectes lumínics.</p>	
<p>Situació actual</p> 	

<p><i>Línia d'acció 8.</i> Prevenir i reduir la contaminació odorífera (orins, residus, fums, clavegueram, etc.).</p>	
<p>Mapa d'olors procedents del clavegueram: actualment s'està treballant en la recopilació de dades per a l'elaboració d'un mapa d'olors de clavegueram de la ciutat de Barcelona.</p> <p>Incidències d'olors procedents de clavegueram: es treballa de forma coordinada entre Barcelona Cicle de l'Aigua S.A. i districtes per a donar resposta i solucionar els problemes recurrents d'olors procedents de clavegueram que provoquen molèsties al ciutadà.</p>	
<p>Situació actual</p> 	

<p><i>Línia d'acció 9.</i> Enriquir l'entorn, tant interior com exterior, amb la presència de vegetació i elements naturals que milloren la qualitat de vida i la salut de les persones.</p>	
<p><u>Pla del Verd i de la Biodiversitat de Barcelona 2020:</u> es planifica a llarg termini les actuacions per aconseguir una infraestructura ecològica que produeixi beneficis per a les persones i constitueixi no només un servei ambiental sinó social per afrontar els reptes de futur.</p> <p>Mesura de govern – Cap a una infraestructura verda per a Barcelona (2017): els objectius principals d'aquesta mesura són l'increment de la infraestructura verda, la millora d'aquesta per obtenir més serveis i la implicació de la ciutadania en aquest àmbit.</p>	
<p>Situació actual</p> 	

<p><i>Línia d'acció 10.</i> Impulsar la recerca i la divulgació sobre els efectes en la salut de diferents factores fisicoquímics (radiacions ionitzants i electromagnètiques, productes químics, etc.). Aplicar el principi de precaució.</p>	
<p>Situació actual</p> 	

Objectiu 4. Ciutat eficient, productiva i d'emissions zero: de la Barcelona tecnològica a la Barcelona intel·ligent

Plans, programes i projectes estratègics específics de la línia d'acció

Línia d'acció 1. Transformar la ciutat per fer-la més eficient i productiva a través de la innovació, la creativitat i el talent. **Ciutat smart** al servei de les persones i de l'entorn.

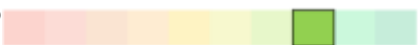
Pla de Transformació Digital 2017-2020: aquest pla que pretén guiar la transformació i innovació digital de l'Ajuntament de Barcelona, establint estàndards de servei oberts, *Open Source*, programari lliure (PAM 4.4.3.) i metodologies àgils. Així mateix, desenvoluparà una infraestructura de dades pública i oberta, involucrant la ciutadania, empreses i comunitats.

Pla Director de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació: aquest pla estructura la implantació d'aquest estàndard de dotació d'infraestructures smart a tots els projectes de reordenació urbana a executar a la ciutat i permet gestionar les necessitats de les persones i de la ciutat de forma eficient i intel·ligent.

OpenData: l'obertura de dades públiques **consisteix en posar la informació que posseeix el sector públic a l'abast de tothom** en formats digitals, estandarditzats i oberts, seguint una estructura clara que permeti la seva comprensió. Al mateix temps es facilita l'accés a aquesta informació per tal de fomentar la seva utilització.

Barcelona GO: govern obert basat en la transparència (publicació d'informació rellevant per a la ciutadania), la participació (es garanteixen els canals de participació per a totes les persones) i les dades obertes (es posa la informació a l'abast de tota la ciutadania en formats digitals).

Projecte de ciberalfabetització: una iniciativa amb un doble objectiu: d'una banda, afavorir la inserció laboral i millora de l'ocupabilitat de persones en atur i, d'altra, contribuir a reduir l'esclatxa digital mitjançant accions formatives de capacitat digital entre nens i nenes, joves i persones majors de 55 anys.

Situació actual

Línia d'acció 2. Millorar l'eficiència en l'ús de recursos i en la dotació de serveis en la **planificació urbana**. Optimitzar l'ús del territori, per fer la ciutat més habitable. Transformar els barris actuals en **ecobarris** i crear-ne de nous.

Mesura de govern – Cap a una infraestructura verda per a Barcelona (2017): els objectius principals d'aquesta mesura són l'increment de la infraestructura verda, la millora d'aquesta per obtenir més serveis i la implicació de la ciutadania en aquest àmbit.

Programa Superilles i **Mesura de Govern: Omplim de vida als carrers. Implantació de les superilles a Barcelona (2017-2019):** el model Superilles de l'Ajuntament de Barcelona pretén redefinir l'espai públic de la ciutat com a llocs

habitables, espais comunitaris, territoris d'extensió de la residència i àmbits per al joc, el verd, la història i la vida local dels barris. Per fer-ho planteja repensar la ciutat a partir de noves formes d'agrupació, basades en les illes tradicionals, replantejant el rol dels carrers i fomentant la interacció i l'agrupament social. La implantació de les superilles (unitat urbana més gran que una illa de cases però més petita que un barri) busca pacificar espais i alliberar el trànsit de pas a determinades vies, per tal d'humanitzar-les i guanyar-les per l'activitat ciutadana.

Tallers d'urbanisme sostenible: S'han fet dues edicions d'uns tallers interns per treballadors de l'Ajuntament que impulsen la introducció de criteris de sostenibilitat en els projectes de planificació urbana.

Situació actual

Línia d'acció 3. Regenerar la ciutat construïda a través de la **rehabilitació energètica** dels edificis i els habitatges, començant pels edificis públics. Aïllar tèrmicament els edificis, millorar les instal·lacions tèrmiques i d'il·luminació, utilitzar equips eficients, produir energia en el mateix edifici. Assessorar la ciutadania sobre com fer-ne un ús responsable.

Mesura de Govern – Creació dels Punts d'Assessorament Energètic i de garantia de subministraments bàsics (2016): servei municipal especialitzat en proporcionar informació generalitzada envers els drets energètics de la ciutat, assessorament personalitzat per la detecció i reducció de la pobresa energètica i intervenció en les llars de famílies vulnerables.

Mesura de Govern – Transició cap a la Sobirania energètica (2016-2019): estratègia que marca el full de ruta per a la transició cap a la sobirania energètica i que aposta per reduir el consum d'energia mitjançant l'eficiència energètica, l'autoconsum i l'ús responsable de l'energia. Una de les línies prioritàries que planteja és treballar tots els aspectes lligats a la millora energètica vinculats a la rehabilitació d'edificis i habitatges.

Calculadora energètica: eina per a la ciutadania que té l'objectiu permetre estimar quin és el consum d'electricitat de les llars i saber on es consumeix més energia a partir de qüestionaris sobre els equips disponibles a les llars i les hores de funcionament dels mateixos. Així mateix, dona informació sobre si la potència contractada és la més adient i consells per la millora dels hàbits de consum.

Mapa de recursos energètics: l'objectiu del mapa és que les persones que viuen a la ciutat puguin consultar quin és el recurs energètic disponible a les seves cobertes i terrats, tant pel que fa a l'energia solar com minieòlica. És una eina per plantejar-se posar una instal·lació d'aquestes característiques per tal d'abastir les necessitats energètiques de la llar.

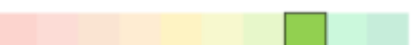
Pla de Barris de Barcelona (2016-2020): el projecte té per objectiu disminuir les desigualtats entre els barris. Inclou un conjunt d'accions en l'àmbit social, econòmic i urbà amb una clara visió transversal i transformadora. A més, també integra i potencia les accions que ja s'estan portant a terme.

Pla d'estalvi i millora de l'eficiència energètica als edificis municipals (2010-2020): pla que preveu actuacions de reducció del consum d'energia i les emissions del edificis, equipaments, instal·lacions i serveis municipals, mitjançant la incorporació de mesures d'estalvi i eficiència energètica i la incorporació d'instal·lacions de generació renovables.

Projecte Smart Procurement European Alliance (SPEA): aquest projecte es centra en la millora de l'eficiència energètica en els edificis municipals amb l'objectiu d'incorporar l'estalvi energètic i l'energia renovable a aquests edificis i de desenvolupar procediments de gestió sostenible a ciutats de la UE. En el cas de l'Ajuntament hi participen 10 biblioteques de la ciutat.

Subvencions de l'Institut del Paisatge Urbà: Actuacions de foment de la sostenibilitat que es realitzin en edificis que no siguin d'habitatges. Els destinataris són els promotors d'accions objecte del programa, tant particulars com associacions, i la subvenció és del 25% del pressupost subvencionable.

Ajuts per a la rehabilitació d'habitatges i edificis: La rehabilitació és una eina clau per abordar desigualtats socials i millorar la qualitat de vida de les persones. És per això que des del Consorci de l'Habitatge de Barcelona s'impulsa una convocatòria d'Ajuts a la Rehabilitació posant accent especialment a l'interior dels habitatges, prioritzant l'habitabilitat i accessibilitat, a banda de continuar impulsant la rehabilitació d'edificis d'ús residencial, fomentant l'accessibilitat, salut i estalvi energètic.

Situació actual

Línia d'acció 4. Augmentar el coneixement sobre la **construcció sostenible** i incentivar-la. Aprendre junts de la pràctica i promoure la col·laboració entre professionals de diversos sectors. Promoure l'adopció d'estàndards ambientals exigents per als edificis i l'espai públic.

Instruccions tècniques per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat: una de les instruccions tècniques vigents (impulsada des del programa Ajuntament + Sostenible) fa referència als projectes d'obres. S'estableixen els aspectes de sostenibilitat principals i els criteris ambientals que s'han de tenir en compte a l'hora de redactar projectes d'edificació, de nova construcció, de reforma o rehabilitació i d'urbanització.

Situació actual

Línia d'acció 5. Estalviar **recursos naturals** i aconseguir la màxima **eficiència** en la seva producció, distribució i ús, en especial de l'aigua i l'energia.

Pla Tècnic per a l'Aprofitament dels Recursos Hídrics Alternatius (2012-2015): L'objecte del Pla és definir els criteris i planificar les actuacions necessàries per a aprofitar al màxim i de forma sostenible, els recursos hídrics alternatius disponibles a la ciutat de Barcelona, per tal de disminuir el consum d'aigua potable per part dels diferents serveis municipals, entre els quals destaquen el reg d'espais verds, la neteja viària, les fonts ornamentals, i la neteja del clavegueram. Actualment s'està

redactant l'actualització del Pla.

Minimització de pèrdues d'aigua: s'aconsegueix a partir de mesures com la sectorització de la xarxa de distribució, la seva renovació i reparació, la instal·lació de comptadors electrònics d'alta precisió per detectar fuites, entre d'altres.

Sensibilització ciutadana per al foment de l'estalvi d'aigua: inclou diferents activitats com el "Com funciona Barcelona?" sobre l'aigua (Les entranyes de la ciutat, els camins de l'aigua i la font màgica de Montjuïc), tallers i materials de difusió com les càpsules de sostenibilitat. Des del Servei de Documentació d'Educació Ambiental s'ofereix la maleta de l'aigua i des de la Casa de l'Aigua, s'organitzen sortides guiades d'aquesta temàtica. A més, l'Ajuntament es va adherir al Dia Mundial de l'Aigua, dia durant el qual s'organitzen diverses activitats.

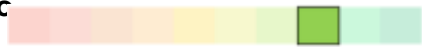
Pla de l'Energia, el canvi climàtic i la qualitat de l'aire de Barcelona (2011-2020): pla transversal per reduir les emissions de GEH, tant a nivell de ciutat com a nivell municipal un 20% a l'any 2020 respecte 2008. Ha de permetre avançar en la millora de l'eficiència energètica i la reducció del consum d'energia així com de les emissions, millorant la qualitat de l'aire i la del subministrament energètic dels diferents sector consumidors de la ciutat. L'actualització del pla s'integrarà en el nou Pla Clima.

Mesura de Govern – Transició cap a la Sobirania energètica (2016-2019): estratègia que marca el full de ruta cap a la transició cap a la sobirania energètica i que aposta per reduir el consum d'energia mitjançant l'eficiència energètica, l'autoconsum i l'ús responsable de l'energia. Així mateix es cerca la màxima generació energètica local utilitzant recursos propis, ja siguin renovables com residuals i assegurar el subministrament bàsic per a tothom. Inclou la creació d'una comercialitzadora pública d'energia elèctrica com a eina que ha de permetre implementar la política energètica de l'Ajuntament i donar un impuls a la generació d'energia a partir de l'aprofitament dels recursos renovables locals, principalment el sol.

Punts d'Assessorament Energètic (PAE): conformen el Servei de detecció i reducció de la pobresa energètica i millora de l'eficiència energètica. A ells es pot adreçar qualsevol ciutadà que vulgui informar-se sobre els seus drets energètics i rebre consells per reduir els sobrepreus de les factures dels subministraments bàsics. Entre els objectius es troben la detecció de possibles situacions de pobresa energètica, la intervenció en les llars de famílies vulnerables i vetllar pel compliment de la llei 24/2015.

Pla d'Estalvi i Millorar de l'Eficiència Energètica dels Edificis Municipals (2010-2020): pla que preveu actuacions de reducció del consum d'energia i les emissions del edificis, equipaments, instal·lacions i serveis municipals, mitjançant la incorporació de mesures d'estalvi i eficiència energètica i la incorporació d'instal·lacions de generació renovables. L'objectiu és reduir el consum elèctric de mitjana un 30% en aquells edificis intervinguts, això implica un estalvi al voltant dels 3GWh/any.

Activitats de conscienciació i formació: activitats i formació per al públic general a tots els barris com els tallers 'Carrega't d'energia' i les trobades 'vermut amb bona energia'.

Situació actual

Línia d'acció 6. Aprofitar al màxim els recursos energètics locals, priorititzant les **energies netes i renovables** en diferents àmbits, especialment als edificis i al transport.

Pla de l'Energia, el canvi climàtic i la qualitat de l'aire de Barcelona (2011-2020)

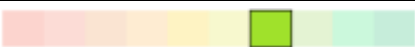
Mesura de Govern – Transició cap a la Sobirania energètica (2016-2019): per tal de promoure noves instal·lacions de generació, les actuacions que es concreten en la mesura de govern són:

- **Potenciar la generació energètica en terrats i cobertes particulars, municipals i espai públic:** l'objectiu és, a nivell municipal, incrementar en aproximadament 465kWp/any la potència fotovoltaica instal·lada en edificis i equipaments municipals i en espai públic (400kWp en coberta i 65 en espai públic), el que significa pràcticament doblar el que s'ha fet en els darrers 4 anys. A nivell privat, l'objectiu que es vol aconseguir és augmentar en un 10% la potència instal·lada actual. Pel que fa al vehicle elèctric, l'objectiu és que l'electricitat que consumeixin sigui d'origen renovable garantit, produïda en la mesura del possible, a nivell local i vinculada al punt de subministrament.

- **Repotenciar l'energia solar tèrmica:** l'objectiu és assegurar el manteniment i funcionament òptim de totes les instal·lacions solars tèrmiques municipals i desenvolupar models d'explotació públic – ciutadans com a eina per garantir el bon funcionament del parc d'instal·lacions solars tèrmiques privades.

Mesura de Govern – Programa d'impuls a la generació d'energia solar a Barcelona (2017-2019): l'objectiu és fer un impuls al desenvolupament d'instal·lacions de generació solar a la ciutat sobre edificis i a l'espai públic existent, ja sigui públic o privat i mitjançant inversió pública i/o privada. L'objectiu és, mitjançant aquest programa d'impuls, donar compliment al que marca la Mesura de Govern de Transició cap a la Sobirania energètica i, fins i tot, superar els objectius allà marcats.

Actualment 9 biblioteques ja compten amb instal·lacions solars fotovoltaïques; en aquest programa d'impuls de l'energia solar hi participaran les següents biblioteques: Bib. Barceloneta, Bib. Sant Antoni, Bib. Vapor Vell, Bib. Les Corts- Miquel Llongueras, Bib. Clarà, Bib. Vallcarca i els Penitents, Bib. Montbau, Bib. Vilapicina i la Torre Llobeta, Bib. Trinitat Vella, Bib. Xavier Benguerel.

Situació actual

Línia d'acció 7. Implantar el **vehicle elèctric** i altres vehicles nets i ments sorollosos, priorititzant les fonts d'energia renovable. Proveir les infraestructures necessàries i accelerar la reconversió progressiva de flotes de transport públic i flotes captives, així com del vehicle privat.

Pla Director del Vehicle Elèctric: línia estratègica per a la implantació del vehicle elèctric a la ciutat, afavorint una mobilitat sostenible, i avançant en la millora de la qualitat de l'aire a partir de la reducció de les emissions de contaminants fòssils i el consum de fonts locals, en benefici de la convivència urbana.

Instruccions tècniques per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat: una de les

instruccions tècniques vigents (impulsada des del programa Ajuntament + Sostenible), fa referència als vehicles. S'hi estableixen els criteris que s'han d'aplicar en l'adquisició de les diferents tipologies de vehicles i en la contractació de serveis amb ús de vehicles.

Situació actual

Línia d'acció 8. Impulsar la **innovació social i tecnològica** amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida de les persones.

Decret de contractació sostenible (2017): a través d'aquest Decret s'aprova la [Guia de contractació pública social](#) que defineix criteris a incorporar en la contractació per reduir la importància de l'oferta econòmica i potenciar els drets socials i laborals, l'economia cooperativa, social i solidària, així com criteris a favor del comerç just, la igualtat de gènere, el respecte a la diversitat funcional, no sexista i el respecte a la conciliació.

Mapa Barcelona + Sostenible: és un mapa virtual interactiu que reuneix les iniciatives socio-ambientals rellevants de la ciutat. Proporciona informació pràctica sobre punts d'interès i iniciatives de sostenibilitat (botigues, allotjaments, equipaments i infraestructures), itineraris senyalitzats i experiències ciutadanes.

Fab Lab i Ateneus de Fabricació: són espais i equips per al disseny i la fabricació digital. Constitueixen un punt de trobada per experimentar i debatre sobre l'ús de tecnologies per a la fabricació digital, amb maquinària d'última generació.

Situació actual

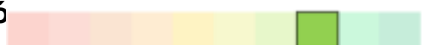
Línia d'acció 9. Millorar la **xarxa d'informació** i la seva accessibilitat per tal que proporcioni dades útils per a la millora de la gestió i per facilitar a la ciutadania la participació i la presa de decisions.

OpenData

e-Administració: és l'aplicació de les TIC a la transformació dels processos de negoci, interns i externs de l'administració, per fer-los més accessibles, eficients, efectius i transparents. Aquest pla contempla la creació de l'oficina virtual d'atenció ciutadana, el portal de tràmits, entre d'altres.

Indicadors de Sostenibilitat (2012-2022): són un instrument de coneixement dels progressos de la ciutat des de la perspectiva del desenvolupament sostenible, atès que permeten recopilar de manera sintètica i global informació sobre els diferents àmbits d'activitat. A més, incorporen un apartat de bones pràctiques per a cada indicador.

Plataforma de resiliència *Situation room*: plataforma que proveeix informació rellevant de l'estat de funcionament de la ciutat dels diferents actors implicats i serveix de suport a la presa de decisions, ja sigui per gestionar emergències durant situació

de crisi, com per la resolució d'incidències de diferents nivells de criticitat.	
Situació actual	

Línia d'acció 10. Fomentar **projectes i programes compartits** per avançar cap a ciutats més intel·ligents (protocol de ciutats, treball en xarxa, etc.). Utilitzar la ciutat com a laboratori de noves solucions més sostenibles.

Pla BUIITS (Buits Urbans amb Implicació Territorial i Social): segona edició del programa que té per objectiu dinamitzar terrenys en desús de la ciutat de Barcelona, a través d'activitats d'interès públic de caràcter provisional, impulsades per entitats públiques o privades sense ànim de lucre, afavorint la implicació de la societat civil en la regeneració i dinamització del teixit urbà. En aquesta segona edició s'han cedit sis solars, cadascun a una entitat de la ciutat.

Compromís de Barcelona pel Clima (2015-2017): des de la xarxa de signants del CCS es va decidir marcar uns objectius de mitigació i adaptació envers al canvi climàtic, i en aquest compromís es recullen les accions i projectes climàtics a curt i llarg termini per assolir-los. S'estan desenvolupant 9 projectes liderats per les organitzacions signants.

Situació actual	
------------------------	--

Objectiu 5. Ús racional dels recursos: de la societat del consum al consum responsable

Plans, programes i projectes estratègics transversals

Pla de Prevenció de Residus Municipals (2012-2020): s'està desplegant aquest pla per tal d'avançar i establir noves estratègies concretes que potenciïn un ús més eficient i racional dels recursos i un impuls a la prevenció de generació de residus, la reutilització i el reciclatge. Té la missió de fomentar la reducció de residus a la ciutat involucrant tots els agents implicats.

Mesura de Govern - L'estratègia de residu zero de Barcelona (2016):

l'estratègia es fomenta en la reducció i la reutilització dels residus, en la millora de la recollida selectiva (especialment de la matèria orgànica) i en la coresponsabilitat ciutadana perquè s'impliqui en la gestió dels residus.

Estratègia d'impuls del Consum Responsable (2016-2019): l'estratègia està adreçada a impulsar un nou model de consum social i ambientalment responsable, lligat a d'altres formes de produir, de distribuir la riquesa i de finançament, davant de l'actual model econòmic especulatiu, de producció i de consum que és profundament insostenible des de punt de vista ambiental, energètic i social, i individual.

Decret de mesures de contractació sostenible (2017): els plecs de clàusules inclouen requisits per reduir la importància de l'oferta econòmica i potenciar els drets socials i laborals, l'economia cooperativa, social i solidària, així com criteris a favor del comerç just, la igualtat de gènere, el respecte a la diversitat funcional, no sexista i el respecte a la conciliació. També s'ha publicat la Guia de contractació pública social.

Plans, programes i projectes estratègics específics de la línia d'acció

Línia d'acció 1. Desacoblar el desenvolupament econòmic del consum de recursos i la generació de residus. **Desmaterialitzar el consum** pensant en clau d'usuari en lloc de propietari. Allargar la vida útil dels productes (manteniment, recuperació, reparació i reutilització) i compartir serveis i productes.

Renova la teva roba: és un programa per fomentar el consum conscient i la prevenció de residus mitjançant l'**intercanvi de roba i promoure un segon ús d'aquelles peces que es troben en bon estat però no fem servir.**

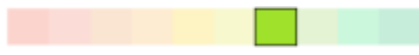
Renova les teves joguines: és un programa per fomentar el consum conscient i la prevenció de residus mitjançant intercanvi de joguines que es pot dur a terme en diferents punts de la ciutat.

Estudi per a l'optimització de la reutilització de joguines als punts verds: té per objectiu realitzar una diagnosi de l'actual sistema de recuperació per tal de millorar i augmentar el servei a la ciutat de Barcelona.

Millor que nou, 100% vell: aquest programa de l'Àrea Metropolitana ofereix diverses opcions per allargar la vida dels objectes: tallers de reparació, botigues i mercats de segona mà i d'intercanvi, suport per reparar els objectes al "Reparat, millor que nou" (espais, eines, personal i formació) i intercanvi amb un sistema de punts.

Tallers de reparació i reutilització a centres cívics i casals de barri: la intenció és que els tallers serveixin per a crear l'hàbit de "reparar abans que llençar" i, per tant, tenen l'objectiu de promoure una segona vida dels objectes a la ciutat.

Situació actual

Línia d'acció 2. Millorar la **informació per al consumidor** sobre les característiques socials i ambientals dels productes (origen, durabilitat, producció ecològica, transgènics, etc.), dels productors i de la comercialització. Exigir un bon etiquetatge.

Mercats Verds: aquesta campanya a la qual els mercats de Barcelona s'hi poden adherir, té per objectiu potenciar l'oferta de producte de proximitat, produït de manera respectuosa amb el medi ambient i augmentar la presència de producte ecològic fresc. Als mercats municipals s'informa de l'origen dels productes i de si són de producció ecològica.

Situació actual

Línia d'acció 3. Impulsar programes d'**educació del consum** responsable. Reflexionar sobre la situació actual de degradació i finitud dels recursos, el consum superflu, el diner i les opcions de productes més saludables per a les persones i el planeta, ja des de la infància i al llarg de tota la vida.

Estratègia d'impuls del Consum Responsable (2016-2019)

L'estratègia de residu zero de Barcelona (2016)

Situació actual

Línia d'acció 4. Fer un **consum responsable de béns i serveis:** consum col·laboratiu, comerç just, comerç de proximitat (concepte del quilòmetre zero), productes alimentaris locals i de temporada, ecològics i saludables, productes genuïns i artesanals de qualitat.

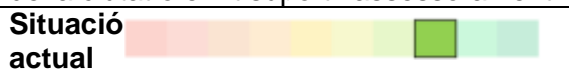
Decret de mesures de contractació sostenible (2017)

Ajuntament + Sostenible: un dels àmbits del programa és la inclusió de criteris ambientals en el conjunt de la compra i contractació municipal. Amb l'aprovació l'any 2015 de les Instruccions tècniques per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat, s'estableixen els criteris ambientals que cal aplicar en la compra i contractació de 12 grups de productes i serveis.

Mapa Barcelona + Sostenible: és un mapa virtual interactiu que reuneix les

iniciatives sòcio-ambientals rellevants de la ciutat. Proporciona informació pràctica sobre punts d'interès (botigues, allotjaments, equipaments i infraestructures), itineraris senyalitzats i experiències ciutadanes.

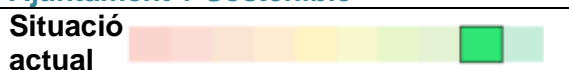
Comerç + Sostenible: línia de treball específica en el marc de Barcelona + Sostenible, que té com a finalitat principal millorar la sostenibilitat del sector comercial de la ciutat oferint suport i assessorament.

Línia d'acció 5. Enfortir la **contractació i la compra responsable** per part de l'Administració pública, el sector privat i el tercer sector. Incorporar criteris ambientals i socials en concursos públics. Formalitzar contractes amb reserva social i iniciatives socials, a través de centres d'inserció sociolaboral o entitats sense ànim de lucre.

Decret de mesures de contractació sostenible (2017)

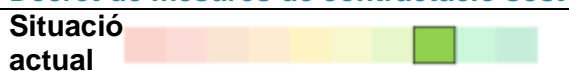
Ajuntament + Sostenible

Línia d'acció 6. Promoure les **xarxes de consum responsable** (xarxes d'intercanvi de coneixements, béns i serveis; cooperatives i grups de consum, bancs del temps, mercats socials, moneda social, etc.).

Estratègia d'impuls del Consum Responsable (2016-2019)

Decret de mesures de contractació sostenible (2017)

Línia d'acció 7. Suprimir el **malbaratament alimentari** en tots els àmbits (famílies, escoles, menjadors, restaurants) amb la cooperació del sector de la producció, els serveis i la distribució d'aliments (grans superfícies, distribuïdors, mercats municipals...). Interconnectar distribuïdores d'aliments i associacions de recollida d'aliments, i millorar-ne la redistribució.

Guia "Pensa, compra, cuina, menja. El menjar no es llença": l'objectiu del portal web i de la guia és promoure un canvi d'hàbits que permeti reduir el malbaratament alimentari a les llars. Es donen consells de bones pràctiques en l'adquisició, la conservació i la preparació dels aliments.

Ens ho mengem tot: dins del programa Escoles + Sostenibles hi ha aquesta iniciativa educativa que té per objectiu ajudar a prendre consciència del malbaratament alimentari, proposant setmanalment analitzar i estudiar el grau de malbaratament dels aliments. La proposta permet repassar el significat de conceptes

com quilòmetre 0, aliments de proximitat o petjada ecològica.

Remenja'mmm: la campanya té per objectiu sensibilitzar, tant els consumidors com la indústria de restauració i hostaleria, en la prevenció del malbaratament alimentari tot oferint propostes i accions alternatives per a la seva reducció. Es centra en oferir una solució pràctica per recuperar l'excedent que es genera.

Àpat d'aprofitament alimentari: acte anual i popular que permet fer visible la problemàtica ambiental i social que suposa el malbaratament alimentari tot implicant a la ciutadania en l'organització, preparació i execució d'aquest esdeveniment. Es planteja l'organització d'un dinar popular a l'espai públic on es cuinin aliments excedents de mercats, comerços i particulars.

Estudi i anàlisi d'oportunitats en la prevenció de residus al sector de la restauració: l'estudi té per objectiu identificar el potencial de reducció de residus i les oportunitats d'estalvi econòmic derivades de la implantació de mesures en el sector.

Situació actual

Línia d'acció 8. Implantar models de gestió per avançar **cap al residu zero:** plans de prevenció i reducció des de l'origen, acords voluntaris, taxes, tallers de reparació, implantació de sistemes de retorn i reutilització d'envasos, eliminació de les bosses de plàstic d'un sol ús, mercats d'intercanvi, etc.

L'estratègia de residu zero de Barcelona (2016)

Embolcalls + Sostenibles / Esmorzars + Saludables: recurs educatiu que s'ofereix en el marc de la xarxa Escoles + Sostenibles. Permet fomentar la reducció d'envasos als centres escolars mitjançant la conscienciació i l'aprenentatge. I també visualitzar i fer palès, a tota la comunitat educativa, la importància de la reducció d'envasos i la utilització d'embalatges reutilitzables.

Pla de prevenció de residus a centres educatius en el marc d'Escoles + Sostenibles: suport als centres educatius de secundària per la redacció del seu propi Pla de Prevenció de Residus.

Prevenció en fires i congressos: projecte que treballa per la sostenibilitat en fires i congressos a través de la reducció de residus, l'estalvi de recursos i la reutilització de materials. S'està treballant en fires i congressos com l'*Smart City Congres* i el *Mobile World Congress*.

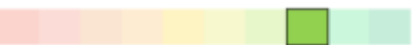
Grup de treball i jornades de prevenció de residus en oficines de Barcelona: Mitjançant l'organització de dues trobades anuals i l'enviament d'un butlletí electrònic semestral, el Grup pretén ser un marc de referència per compartir experiències i avançar conjuntament cap a la prevenció de residus en oficines.

Treball amb l'ICUB per a l'ambientalització de festes i esdeveniments: proposta operativa de promoció de l'ús d'elements reutilitzables a les festes i esdeveniments municipals que es realitzin a la ciutat.

Impuls a la implantació del Sistema de Dipòsit, Devolució i Retorn (SDDR) a les guinguetes de platges i parcs: Redacció de criteris ambientals que permeten reduir

la generació de residus, especialment d'elements d'un sol ús, mitjançant la implementació de sistemes de dipòsit devolució i retorn.

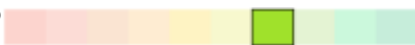
Servei de préstec d'una vaixela reutilitzable per a entitats: projecte que té per objectiu disminuir l'ús de vaixelles d'un sol ús mitjançant el préstec gratuït d'una vaixela reutilitzable per a entitats i associacions.

Situació actual

Línia d'acció 9. Considerar el residu com a recurs. Augmentar la proporció de **residus recollits selectivament** i la qualitat de les fraccions. Separar els residus i dipositar-los on pertoqui correctament. Utilitzar els punts verds i les altres opcions existents de recollida especial. Fer campanyes informatives i de sensibilització.

Compostem i aprenem: dins del programa Escoles + Sostenibles, aquest recurs pretén que el compostatge domèstic s'introdueixi a la vida quotidiana dels centres educatius de la ciutat. Es posen a la seva disposició diferents materials i serveis per al compostatge que permeten introduir la gestió i prevenció dels residus com a contingut curricular teòric i pràctic.

Campanya d'educació i comunicació per a la millora de la recollida selectiva de fracció orgànica: la campanya s'ha fet als barris de la Barceloneta, Roquetes, Putxet i Farró i El Guinardó, on durant sis mesos diversos educadors s'adreçaran a la ciutat. També s'han organitzat xerrades i trobades explicant els beneficis d'una correcta separació.

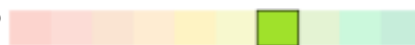
Situació actual

Línia d'acció 10. Millorar la **gestió dels residus** prioritzant per aquest ordre la reducció, la reutilització i el reciclatge, per sobre de la valorització energètica. Incrementar el compostatge. Aplicar el criteri de proximitat i responsabilitat en el tractament dels residus, i optimitzar les rutes de transport.

Conscienciació dels mercats municipals per reciclar més i millor: l'objectiu de la campanya és millorar la recollida de residus orgànics als mercats municipals a través de la sensibilització i l'educació mitjançant informadors ambientals.

Instal·lació de punts de compostatge comunitari: té com a objectiu fomentar i sensibilitzar de la importància de la separació de l'orgànica, la revalorització i gestió de residus en origen. El compost obtingut esdevé un retorn resultant d'una separació de qualitat.

Estudi per a la implementació de recollida de residus porta a porta: introducció de nous sistemes de gestió de residus que s'adaptin millor a les diferents realitats de la trama urbana.

Situació actual

Objectiu 6. Bon govern i responsabilitat social: de la intervenció sectorial a la coordinació efectiva

Plans, programes i projectes estratègics específics de la línia d'acció

Línia d'acció 1. Fer una excel·lent **gestió dels recursos** (econòmics, humans, materials i naturals).

Línia d'acció 2. Optimitzar el funcionament de les organitzacions millorant-ne la **coordinació interna i la transversalitat**.

Àrea d'Ecologia Urbana de l'Ajuntament: lidera les actuacions municipals enfocades en esdevenir una ciutat sostenible. A més impulsa l'extensió de la cultura de sostenibilitat a la ciutat, a través de l'educació, la participació i el treball en xarxa.

Àgora: és un espai de debat presencial obert a tot el personal de la gerència d'Ecologia Urbana per tal de donar a conèixer de primera mà projectes de caràcter innovador que s'estiguin impulsant. Són sessions mensuals de dues hores de duració en que es presenta un projecte i després es debat sobre ell. Es vol afavorir així l'intercanvi d'experiències per enriquir el coneixement col·lectiu.

Tallers d'urbanisme sostenible: sessions on els treballadors municipals d'ecologia urbana, en base als seus coneixements, estableixen criteris de resiliència i sostenibilitat per millorar el procés urbanístic, incorporant nous enfocaments i maneres de treballar. S'entén com a procés urbanístic el que s'origina en la planificació, continua per la gestió urbanística, seguidament de la execució del planejament (edificacions i espai públic), finalitzant en el manteniment dels espais. L'objectiu és disposar d'una llista de control per aplicar en els projectes que es desenvolupin.

Grups de treball del Programa Ajuntament+Sostenible: el programa disposa de diversos grups de treball temàtics que es reuneixen regularment per tractar temes com les iniciatives d'ambientalització en general, la compra sostenible de fusta, l'edificació o la compra responsable.

Situació actual

Línia d'acció 3. Millorar la **coordinació entre les organitzacions** a escala intrasectorial i entre el sector públic, el privat i el tercer sector.

Taules de Resiliència: organitzades en grups de treball sectorial on hi col·laboren tots els agents implicats, desenvolupen projectes específics per tal de reduir vulnerabilitats identificades.

Taula de Contractació Pública Sostenible: espai estable de diàleg i debat permanent sobre contractació entre l'Ajuntament i els agents econòmics, socials i també les entitats ambientalistes més representatives.

Col·laboració entre les entitats de la xarxa Barcelona + Sostenible, l'Ajuntament i altres organismes: destaquen el projecte de Responsabilitat Social Corporativa, la Xarxa d'economia social de Barcelona, el Centre de Serveis a les Associacions de Torre Jussana, el programa *Barcelona Sustainable Tourism*, etc.

Situació Actual

Línia d'acció 4. Fer efectiva la **participació dels grups d'interès** en la presa de decisions de l'Administració, les empreses i les entitats. Augmentar la sensibilitat a les demanades dels diferents públics, especialment els infants i els joves, així com les minories i els més desfavorits.

Nou Reglament de Participació Ciutadana: aquest document normatiu planteja un aprofundiment dels canals de relació entre la ciutadania i l'Ajuntament de Barcelona per facilitar la participació ciutadana en els processos de presa de decisions polítiques.

Consell de Ciutat: és el màxim òrgan consultiu i de participació en què els representants de l'Ajuntament i de la ciutadania debaten els afers principals de la ciutat amb la recerca del compromís i la coresponsabilitat. També hi ha altres consells sectorials: de la gent gran, LGTBI, de joventut, de cooperació, entre d'altres.

Decidim Barcelona: Barcelona compta amb una plataforma digital participativa des d'on la ciutadania pot intervenir en els processos participatius, comentar propostes existents i fer-ne de noves.

Pressupostos participatius: s'han promogut dues proves pilot de pressupostos participatius als Districtes de Gràcia i l'Eixample.

Consell Ciutadà per la Sostenibilitat: és un òrgan consultiu i de participació sectorial de ciutat, que actua en els àmbits relacionats amb la sostenibilitat. És el promotor del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat, el full de ruta per avançar cap a una ciutat més sostenible. L'any 2014, el Plenari del Consell Municipal de l'Ajuntament de Barcelona va aprovar el reglament intern del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat, que en determina les funcions, l'organització i el funcionament intern.

Xarxa de Signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat (B+S): empreses, entitats, col·legis professionals, universitats, institucions i centres educatius que han signat el CCS, que cooperen entre sí, que s'informen i intercanvien informació, que comparteixen resultats i que participen d'un procés d'aprenentatge i canvi col·lectiu.

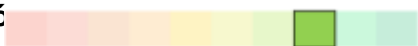
Pacte per la Mobilitat: espai de participació i diàleg amb la voluntat de tenir un fòrum participatiu format per l'Administració local i un ampli ventall d'associacions i entitats de la ciutat per construir un model de mobilitat basat en el consens. Compta amb els següents grups de treball: Grup del vianant; Grup de la bicicleta; Grup del transport públic; Grup de la moto; Grup del cotxe; Grup de la logística i el transport de mercaderies; Grup de la mobilitat turística; i Grup de la seguretat viària.

Situació actual

Línia d'acció 5. Incrementar la **transparència**: open data, observatori, indicadors i informes de seguiment.

OpenData: l'obertura de dades públiques **consisteix en posar la informació que posseeix el sector públic a l'abast de tothom** en formats digitals, estandarditzats i oberts, seguint una estructura clara que permeti la seva comprensió. Al mateix temps es facilita l'accés a aquesta informació per tal de fomentar la seva reutilització.

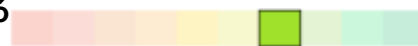
Indicadors de Sostenibilitat (2012-2022): són un instrument de coneixement dels progressos de la ciutat des de la perspectiva del desenvolupament sostenible, atès que permeten recopilar de manera sintètica i global informació sobre els diferents àmbits d'activitat. A més, incorporen un apartat de bones pràctiques per a cada indicador.

Situació actual

Línia d'acció 6. Desenvolupar en les institucions, les entitats i les empreses una **cultura organitzativa** socialment i ambientalment responsable que creï valor a llarg termini.

Bústia Ètica i de Bon Govern: és un **canal segur de participació electrònica** per prevenir i resoldre conflictes. **Preserva la identitat de la persona que fa la comunicació** i també incorpora eines per **garantir els drets de les persones a les quals s'atribueix una conducta que no s'ajusta a les regles ètiques**.

Plans Estratègics de Sostenibilitat Interna: la Gerència de Seguretat i Prevenció, la d'Ecologia Urbana i l'Institut de Cultura de Barcelona han elaborat plans per tal de tendir a un desenvolupament sostenible en les diferents àrees de la seva activitat de forma gradual, transversal i participativa.

Situació actual

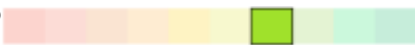
Línia d'acció 7. Potenciar el **desenvolupament personal i professional** de treballadors i col·laboradors, proporcionant unes condicions de treball òptimes i la motivació necessària. Garantir la igualtat d'oportunitats. Incorporar criteris ambientals i socials en la formació.

Decret de contractació sostenible (2017): a través d'aquest Decret s'aprova la **Guia de contractació pública social** que defineix criteris a incorporar en la contractació per reduir la importància de l'oferta econòmica i potenciar els drets socials i laborals, l'economia cooperativa, social i solidària, així com criteris a favor del comerç just, la igualtat de gènere, el respecte a la diversitat funcional, no sexista i el respecte a la conciliació.

Formació Programa Ajuntament+Sostenible: la formació dels professionals municipals és imprescindible per assolir el canvi cultural cap a la sostenibilitat. Des del

Programa A+S s'imparteixen sessions de formació en àmbits diversos relacionats amb l'ambientalització dels serveis i les dependències municipals.

Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes (2012-2015): a partir d'una anàlisi prèvia, el pla s'estructura en 33 mesures concretes a través de les quals s'impulsaran campanyes per potenciar l'accés de les dones a feines masculinitzades o dels homes a treballs que normalment recauen en dones.

Situació actual

Línia d'acció 8. Avaluar els projectes en termes d'**impacte social i ambiental**, i incorporar els resultats en la presa de decisions.

Avaluació de l'impacte social i ambiental de projectes de l'Àrea d'Ecologia Urbana: des del Departament de Projectes Urbans s'han iniciat els treballs per tal d'avaluar l'impacte social i ambiental dels projectes i incorporar-ho en l'àmbit de la compra pública innovadora.

Situació Actual

Línia d'acció 9. Incorporar **criteris de sostenibilitat i processos de millora contínua** en l'activitat de les organitzacions; també en els esdeveniments (fires, congressos, festes, etc.) i les obres de la ciutat.

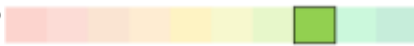
Ajuntament + Sostenible: un dels àmbits del programa és la inclusió de criteris ambientals en el conjunt de la compra i contractació municipal. Amb l'aprovació l'any 2015 de les [Instruccions tècniques per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat](#), i la recent aprovació del [Decret de Contractació Sostenible](#) i la [Guia de contractació pública ambiental](#) s'estableixen els criteris ambientals que cal aplicar en la compra i contractació de 13 grups de productes i serveis, els quals inclouen l'ambientalització d'esdeveniments i de les obres.

Plans Estratègics de Sostenibilitat: aquests plans de la Gerència de Seguretat i Prevenció, d'Ecologia Urbana i de l'Institut de Cultura de Barcelona incorporen la introducció de criteris de sostenibilitat en aquestes àrees i en el marc del Programa A+S.

Ambientalització d'actes organitzats per l'Ajuntament: des d'alguns districtes com Gràcia o Sants s'apliquen criteris d'ambientalització a les festes i esdeveniments. El Districte de Sants ha aprovat una [mesura de govern](#) en aquest sentit. [BSM](#) també ha implantat bones pràctiques com l'ús de gots reutilitzables en alguns actes. S'han iniciat els treballs per ambientalitzar les festes de la Mercè i estendre les bones pràctiques ambientals i de residu 0 en altres esdeveniments.

Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental en equipaments culturals i en biblioteques: actualment 14 equipaments culturals (més 1 que està en procés) de la ciutat gestionats per l'ICUB, i 4 biblioteques disposen d'aquest distintiu que promou

<p>l'ecoeficiència i la sostenibilitat ambiental en la planificació, projecció i gestió d'aquests serveis, minimitzant els impactes ambientals. Està previst que les 10 biblioteques participants al projecte SPEA obtinguin també aquest distintiu:</p>	
<p>Situació actual</p> 	

<p><i>Línia d'acció 10.</i> Maximitzar l'exemplaritat de l'Administració pública. Avançar en la implantació dels pressupostos participatius a escala de ciutat i per districtes. Enfortir i ampliar el programa «Ajuntament + Sostenible».</p>	
<p>Decret de contractació sostenible (2017): a través d'aquest Decret s'aprova la Guia de Contractació pública ambiental que pretén impulsar i enfortir la implantació de les Instruccions per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la contractació de productes i serveis considerats prioritaris a l'Ajuntament.</p> <p>Ajuntament + Sostenible: més enllà dels recursos existents actualment com el web o el butlletí INFO A+S, s'han desenvolupat noves eines com un nou catàleg i nou vídeo per enfortir, ampliar i difondre els serveis que ofereix el Programa. També s'està treballant per desenvolupar una nova campanya de comunicació adreçada als treballadors municipals.</p>	
<p>Situació actual</p> 	

Objectiu 7. Benestar de les persones: de la ciutat acollidora a la societat cohesionada

Plans, programes i projectes estratègics específics de la línia d'acció

Pla de Barris de Barcelona (2016-2020): el projecte té per objectiu disminuir les desigualtats entre els barris. Inclou un conjunt d'accions en l'àmbit social, econòmic i urbà amb una clara visió transversal i transformadora. A més, també integra i potencia les accions que ja s'estan portant a terme. El Pla de barris es planteja amb un termini de 10 anys, i té com a objectiu revertir l'actual situació de desigualtat d'alguns àmbits de la ciutat, amb mesures per promoure la dinamització econòmica i la cohesió social. La primera fase del Pla preveu que arribi a accions que tindran lloc en una quinzena de barris, preferentment de l'eix Besòs, Ciutat Vella, Sants-Montjuïc i els barris de muntanya.

Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva: és l'espai de participació, de cooperació publico-privada i d'acció conjunta entre més de 600 institucions i organitzacions de la ciutat que treballen per construir una Barcelona més inclusiva i amb més qualitat de vida per a totes les persones. L'Acord Ciutadà promou el desplegament de l'Estratègia d'inclusió i de reducció de les desigualtats a Barcelona, un full de ruta que compromet a institucions i entitats socials per treballar plegats cap a una Barcelona més inclusiva per fer front conjuntament als aspectes socials de la crisi.

Línia d'acció 1. Incrementar la **qualitat de vida** i les oportunitats de desenvolupament humà, amb una atenció especial a les persones amb dependència.

Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva

Plans i programes municipals per a col·lectius específics: pla municipal per a les persones grans (2013-2016), per a la infància (2013-2016), d'Ocupació Juvenil de Qualitat (2016-20), de Família (2013-2016), d'Inclusió Social (2012-2015) i d'Immigració (2012-2015).

El Pla de Salut Mental de Barcelona 2016-22: estratègia per abordar les polítiques de millora en aquest àmbit. El pla es desplega en quatre línies estratègiques que van des de l'abordatge dels determinants socials que afecten la salut mental de la població, passant per mesures per garantir els serveis necessaris i una atenció accessible a tothom, posant una atenció molt especial a les persones en situació de vulnerabilitat.

Pla de Barris de Barcelona (2016-2020)

Bonificacions IBI: l'any 2016 es va crear una línia de subvencions que va beneficiar 4.442 famílies amb pocs recursos.

Situació actual

Línia d'acció 2. Afavorir una bona **convivència**, basada en la inclusió, l'equitat, la solidaritat, el respecte i la confiança.

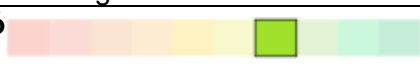
Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva

Plans i programes municipals per a col·lectius específics

Mesura de govern – Programa Barcelona Ciutat de Drets: té com a objectiu que Barcelona es converteixi en ciutat referent en Drets Humans. Compta amb 10 línies d'actuació al voltant de tres eixos estratègics: plena ciutadania, discursos de l'odi i drets civils i espai públic.

Mesura de govern - Pla municipal de lluita contra la Islamofòbia: pla per lluitar contra la Islamofòbia, protegir els drets humans i enfortir la cohesió social. Inclou una trentena de mesures en l'àmbit preventiu (Xarxa Barcelona Antirumors, activitats a les escoles) i de la garantia de drets humans

Situació actual

Línia d'acció 3. Garantir un **habitatge digne** per a tothom desenvolupant polítiques econòmiques i socials. Facilitar l'accés a l'habitatge a les persones que no en tenen, a les que necessiten ajuda per costejar-lo, mantenir-lo i/o millorar-lo. Potenciar alternatives d'accés i de gestió a l'habitatge (masoveria urbana, cooperatives d'habitatge, *cloudhousing*, etc.).

Pla pel dret a l'Habitatge de Barcelona (2016-2025): l'objectiu és garantir la funció social de l'habitatge i avançar en la construcció d'un servei públic d'habitatge a l'alçada de les millors pràctiques d'altres ciutats europees.

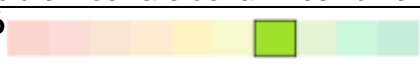
Mesura de Govern - Pla de lluita contra el sensellarisme (2016-2020): es proposa eliminar el sensellarisme de carrer de llarga durada, créixer substancialment en habitatges destinats a programes de *Housing First* i en equipaments especialitzats per atendre necessitats, garantint la perspectiva de gènere i l'atenció específica a les necessitats de les dones.

Programa Pisos Buits: consisteix en la captació d'habitatges del mercat privat per a destinar-los a lloguer social, donant als propietaris d'aquests pisos el màxim de garanties per al cobrament del lloguer i el finançament per fer obres, ja que el programa inclou la possibilitat de rehabilitar els habitatges buits.

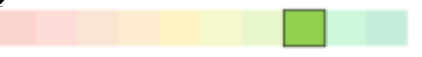
Pla de Barris de Barcelona (2016-2020)

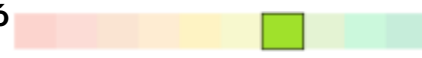
Mesura de Govern – Creació dels Punts d'Assessorament Energètic i de garantia de subministraments bàsics (2016): servei municipal especialitzat en proporcionar informació generalitzada envers els drets energètics de la ciutat, assessorament personalitzat per la detecció i reducció de la pobresa energètica i intervenció en les llars de famílies vulnerables.

Situació actual

<p><i>Línia d'acció 4. Garantir l'educació de qualitat, equitativa i inclusiva per a tothom, al llarg de la vida. Assegurar l'accés a l'educació pública i prioritzar l'atenció a la primera infància. Emfatitzar el paper de la comunitat educativa.</i></p>	
<p>Xarxes pel canvi: la voluntat del projecte és impulsar una estratègia d'innovació que ajudi als centres a avançar des del treball conjunt cap a un propòsit educatiu competencial i unes pràctiques d'aprenentatge actualitzades.</p>	
<p>Tarifació social per a les persones a les escoles bressol públiques: amb l'objectiu d'afavorir l'accés dels infants a les escoles bressol i millorar la progressivitat per a les rendes baixes i mitges, la implantació d'aquesta tarifació social implica passar d'un sistema de preu únic, a un sistema de tarifació en funció dels ingressos de la família.</p>	
<p>Situació actual</p> 	

<p><i>Línia d'acció 5. Garantir a tothom l'accés a la sanitat pública amb igualtat de condicions i un sistema sanitari excel·lent.</i></p>	
<p>Pla de Salut Mental (2016-2022): és l'estratègia per abordar directament polítiques de millora de la salut mental. Consta de quatre línies estratègiques que van des de l'abordatge dels determinants socials que afecten la salut mental de la població, passant per mesures per garantir els serveis necessaris i una atenció accessible a tothom, però posant una atenció molt especial a les persones amb situació de vulnerabilitat.</p>	
<p>Situació actual</p> 	

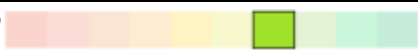
<p><i>Línia d'acció 6. Fomentar l'estil de vida saludable, amb accés a una alimentació equilibrada i variada, activitat física i contacte amb la natura.</i></p>	
<p>Escoles + Sostenibles: des del programa E+S, s'organitzen seminaris sobre agroecologia escolar, alimentació i consum i l'hort agroecològic. Són espais de formació, d'intercanvi i de reflexió conjunta al voltant de l'eix hort ecològic- alimentació agroecològica – sobirania alimentària en els menjadors escolars.</p>	
<p>Mercats Verds: aquesta campanya a la qual els mercats de Barcelona s'hi poden adherir, té per objectiu potenciar l'oferta de producte de proximitat, produït de manera respectuosa amb el medi ambient i augmentar la presència de producte ecològic fresc.</p>	
<p>Targeta Barcelona Solidària (2016): targeta moneder creada per fer més àgil el pagament dels ajuts d'alimentació que es donen des dels centres de serveis socials a persones sense recursos. Es pot utilitzar en qualsevol establiment d'alimentació, grans superfícies i mercats municipals.</p>	
<p>Situació actual</p> 	

Línia d'acció 7. Aconseguir una **ocupació laboral** estable i de qualitat, adaptada a les necessitats i les possibilitats de la persona, harmonitzant els interessos dels treballadors i els ocupadors amb una conciliació de la vida laboral, familiar i personal.

Estratègia d'Ocupació de Barcelona 2016-2020 (EOB): impulsada des de Barcelona Activa i consensuada amb els agents socials, és l'estratègia central d'ocupació de l'Ajuntament alineada amb el seu Pla d'Actuació Municipal amb els objectius principals d'incrementar les actuacions de millora de l'ocupabilitat per a tothom, transversalitzar la prioritat de l'ocupació a les àrees municipals i apropar els serveis al territori i les necessitats de les persones, així com desenvolupar mesures relacionades amb les perspectiva de la diversitat i de gènere, construir un mapa de recursos i dispositius, elaborar un pla d'actuació per a la ocupació, la integració d'actuacions i descentralització de les polítiques o l'avaluació.

Pla de Xoc contra l'Atur de Molt Llarga Durada (2015-2017): és una mesura de xoc impulsada des de Barcelona Activa per afavorir la inserció del col·lectiu de persones en situació d'atur de molt llarga durada (més de 2 anys a l'atur) a través d'accions d'orientació, capacitat i formació, tot millorant la seva ocupabilitat present i futura.

Plans d'Ocupació Municipal: són Polítiques Actives d'Ocupació, un instrument que facilita la reactivació i reciclatge professional d'aquelles persones que porten temps en situació d'atur, recuperant la seva autoestima i disposant d'una experiència de valor de cara a la seva posterior recerca de feina, adquirint competències laborals i actualització formativa.

Situació actual

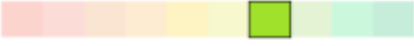
Línia d'acció 8. **Eradicar la pobresa**, a través de la inserció dels col·lectius desfavorits i vulnerables i de la reducció de la riquesa extrema.

Mesura de Govern - Accions urgents de lluita contra la pobresa: Per una Barcelona més justa i equitativa (2015): aquesta mesura preveu abordar diverses qüestions orientades a satisfer les necessitats bàsiques dels col·lectius més vulnerables de la ciutat, a prevenir fractures socials i possibilitar itineraris d'inclusió per a tothom.

Fons extraordinari per ajuts puntuals d'urgència social: l'objectiu és oferir a famílies de Barcelona amb infants i/o adolescents menors de 16 anys en situació de vulnerabilitat un recurs econòmic per cobrir necessitats bàsiques d'alimentació, roba, material escolar i mobilitat.

Situació actual

Línia d'acció 9. Fer de la **cultura** un dels pilars per al millor desenvolupament de la ciutat, com a capital de Catalunya, amb receptivitat i obertura a totes les cultures que

l'enriqueixen.	
<p><u>Mesura de Govern- Pla de xoc cultural als barris de Barcelona (2016):</u> planteja tot un seguit d'accions per reequilibrar, dinamitzar i assentar la cultura a tots els barris de la ciutat. Les tres mesures principals són consolidar una oferta cultural regular als barris, crear espais de complicitat amb les comunitats d'usuaris culturals dels barris i impulsar un programa d'aprenentatges artístics.</p> <p>Pla de Cultures 2016-2026: aquest pla permetrà dibuixar un horitzó de treball a curt, mig i llarg termini mitjançant objectius i accions que abordaran reptes com la relació entre cultura i educació, la precarietat laboral o les noves línies en matèria d'ajuts.</p>	
<p>Situació actual</p> 	

<p><i>Línia d'acció 10.</i> Estimular la vida comunitària i l'activitat de les xarxes socials (presencials i virtuals). Reduir la fractura digital.</p>	
<p><u>Pla Barcelona Ciutat Digital 2017-2020. Transició cap a la Sobirania Tecnològica i El Pla de Transformació Digital 2017-2019:</u> aquest pla que pretén guiar la transformació i innovació digital de l'Ajuntament de Barcelona, establint estàndards de servei oberts, Open Source, programari lliure (PAM 4.4.3.) i metodologies àgils. Així mateix, desenvoluparà una infraestructura de dades pública i oberta, involucrant la ciutadania, empreses i comunitats.</p>	
<p>Situació Actual</p> 	

Objectiu 8. Progrés i desenvolupament: de la preocupació per la sostenibilitat a una economia que s'hi fonamenti

Plans, programes i projectes estratègics específics de la línia d'acció

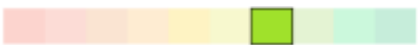
Línia d'acció 1. Fomentar la inversió en la **nova economia** de la ciutat autosuficient i intel·ligent, amb un entorn favorable per generar, captar i retenir talent. Impulsar iniciatives d'alt valor afegit, especialment les relacionades amb el coneixement, la creativitat i la innovació.

Decret de contractació sostenible (2017): a través d'aquest Decret s'aprova la [Guia de contractació pública social](#) que defineix criteris a incorporar en la contractació per reduir la importància de l'oferta econòmica i potenciar els drets socials i laborals, l'economia cooperativa, social i solidària, així com criteris a favor del comerç just, la igualtat de gènere, el respecte a la diversitat funcional, no sexista i el respecte a la conciliació.

Barcelona Emprenedoria: Barcelona Activa impulsa l'emprenedoria i el seu ecosistema per tal d'augmentar les oportunitats de les persones i contribuir a la creació de llocs de treball de qualitat. Per a això, ofereix una cartera de serveis a les persones emprenedores combinant l'accés universal i la personalització per a col·lectius, sectors i territoris més necessitats. També realitza múltiples accions per reforçar l'ecosistema emprenedor, per sumar agents econòmics i socials de la ciutat i perquè la ciutat esdevingui una ciutat referent en l'àmbit de l'emprenedoria i la innovació social.

Plans de Desenvolupament Econòmic a sis districtes de la ciutat: amb l'objectiu de poder treballar un nou desenvolupament local de proximitat, Barcelona Activa impulsa sis plans de desenvolupament econòmic als districtes amb un índex de Renda Familiar Disponible inferior a la mitjana de la ciutat: Ciutat Vella, Nou Barris, Sant Andreu, Sants-Montjuïc, Horta-Guinardó i Sant Martí. És tracta de fulls de ruta per generar activitat econòmica equilibrada, sostenible i arrelada als territoris, que contribueixi a satisfer les necessitats dels seus veïns i veïnes, a partir de la concertació amb els actors dels districtes.

Convocatòria de Subvencions per a l'Impuls Socioeconòmic del Territori: amb la mateixa lògica de treballar el desenvolupament local de proximitat comptant amb el teixit socioeconòmic dels territoris, Barcelona Activa impulsa per primera vegada una convocatòria de subvencions municipal dotada de 1'3 milions d'euros per a finançar projectes que activin l'economia local als barris. Aquesta crida pretén fer possibles projectes sobre Emprenedoria, Empresa, Ocupació, Innovació Social i Innovació Social Digital, aportant fins al 80% del seu finançament, amb un màxim de 50.000 euros d'import subvencionat.

Situació actual

Línia d'acció 2. **Internalitzar els costos socials i ambientals**, incloure'ls en la comptabilitat i donar-la a conèixer. Incorporar aquests criteris en la fiscalitat, establint tributs dissuasoris i incentivadors (bonificacions, exempcions, ajudes, etc.).

Compensació d'emissions: l'Ajuntament té un programa per compensar les emissions originades en l'organització d'actes i publicacions. Amb la compensació es dona suport a projectes verificats d'energies renovables i de conservació de recursos que no es podrien dur a terme sense el finançament que proporciona la compra de crèdits.

Impost d'Estades en Establiments Turístics (IEET): Impost que ingressa la ciutat fruit de l'activitat turística. L'increment previst en la recaptació de d'aquest impost a partir de juny de 2017 es destinarà a compensar els efectes del turisme a la ciutat amb l'objectiu de destinar els recursos que genera l'activitat turística a la ciutat a equilibrar-ne els efectes i millorar els espais i els serveis per a tota la ciutadania, i especialment els que es veuen sobrecarregats amb l'afluència de visitants.

Ajudes fiscals: el 2016 es van establir noves línies d'ajuts fiscals com les famílies amb escassos recursos econòmics, els comerços emblemàtics, la empreses culturals que reverteixen en la ciutat i les generadores d'ocupació indefinida, entre d'altres.

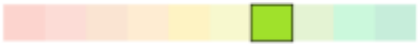
Situació actual

*Línia d'acció 3. Cercar la **prosperitat dins dels límits del planeta**, implementant criteris ètics (economia social i solidària, banca ètica, responsabilitat social, etc.).*

Estratègia d'impuls del Consum Responsable (2016-2019): l'estratègia està adreçada a impulsar un nou model de consum social i ambientalment responsable, lligat a d'altres formes de produir, de distribuir la riquesa i de finançament, davant de l'actual model econòmic especulatiu, de producció i de consum que és profundament insostenible des de punt de vista ambiental, energètic i social, i individual.

Ajuntament + Sostenible: un dels àmbits del programa és la inclusió de criteris ambientals en el conjunt de la compra i contractació municipal. Amb l'aprovació l'any 2015 de les Instruccions tècniques per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat, i la recent aprovació del Decret de Contractació Sostenible i la Guia de contractació pública ambiental s'estableixen els criteris ambientals que cal aplicar en la compra i contractació de 13 grups de productes i serveis.

Pla d'Impuls de l'Economia Social i Solidària a la ciutat de Barcelona: iniciativa municipal que desplega una mirada socioeconòmica transformadora de la realitat urbana i un programa d'acció amb l'objectiu de contribuir a la reducció de les desigualtats socials i territorials i de promoure una economia al servei de les persones i de la justícia social. Mitjançant aquest Pla, la presència d'iniciatives i empreses de l'Economia Social i Solidària i els valors que representa tindran un major impacte en l'economia i el conjunt de la ciutat.

Situació actual

*Línia d'acció 4. Evolucionar cap a una **economia baixa en emissions**, prioritzant la reducció del consum d'energia i impulsant l'ús d'energies renovables amb menys impacte.*

Mesura de Govern – Transició cap a la Sobirania energètica (2016-2019): el pla per a la transició cap a la sobirania energètica aposta per reduir el consum d'energia mitjançant l'eficiència energètica, l'autoconsum i l'ús responsable de l'energia per una màxima generació energètica local utilitzant recursos propis, ja siguin renovables com residuals i assegurar el subministrament bàsic per a tothom.

Pla d'energia, canvi climàtic i qualitat de l'aire de Barcelona (2011-2020): pla transversal per reduir les emissions de GEH associades a la seva activitat municipal un 20% a l'any 2020. Ha de permetre avançar en la millora de l'eficiència energètica i la reducció del consum d'energia així com de les emissions, millorant la qualitat de l'aire i la del subministrament energètic. L'actualització del pla s'integrarà en el nou Pla Clima.

Ajuntament + Sostenible: El Programa Ajuntament + Sostenible recull i impulsa a través d'accions comunicatives diverses els objectius del programa municipal del Pla d'Energia, Canvi Climàtic i Qualitat de l'Aire de Barcelona (2011-2020) i del [Pla d'Estalvi i Millora Energètica als Edificis Municipals 2010 \(PEMEEM\)](#)

Situació actual

Línia d'acció 5. Establir l'**ecodisseny** i l'**ecoproducció**, basats en el cicle de vida, com a procediments prioritaris de creació de productes i serveis. Eliminar l'obsolescència programada.

Ajuntament + Sostenible: un dels àmbits del programa és la inclusió de criteris ambientals en el conjunt de la compra i contractació municipal. Amb l'aprovació l'any 2015 de les [Instruccions tècniques per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat](#), i la recent aprovació del [Decret de Contractació Sostenible](#) i la [Guia de contractació pública ambiental](#) s'estableixen els criteris ambientals que cal aplicar en la compra i contractació municipal. Aquests criteris ambientals preveuen el foment de l'ecodisseny i l'ecoproducció.

Situació actual

Línia d'acció 6. Impulsar l'**ocupació verda**, entesa com aquells que contribueix substancialment a preservar o restaurar la qualitat ambiental (treball en empreses del sector ambiental i en departaments de medi ambient d'altres sectors).

Ajuntament + Sostenible: un dels àmbits del programa és la inclusió de criteris ambientals en el conjunt de la compra i contractació municipal. Amb l'aprovació l'any 2015 de les [Instruccions tècniques per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat](#), i la recent aprovació del [Decret de Contractació Sostenible](#) i la [Guia de contractació pública ambiental](#) s'estableixen els criteris ambientals que cal aplicar en la compra i contractació municipal, els quals inclouen l'ambientalització d'esdeveniments i de les obres. Aquests criteris ambientals preveuen l'impuls de l'ocupació verda

Estudi i sistema d'indicadors sobre l'economia verda a Barcelona: sistema d'indicadors d'economia verda que mesuren l'ocupació i les empreses verdes i la seva evolució a la ciutat de Barcelona -de forma alineada amb els criteris d'estimació que realitzen la Generalitat de Catalunya i la província de Barcelona pel

seu càlcul- així com altres aspectes rellevants com la recerca i la innovació, l'eficiència en l'ús dels recursos o la despesa municipal vinculada a aquesta temàtica.

Situació actual

Línia d'acció 7. Avançar en un **turisme sostenible** en equilibri amb el territori i que reverteix positivament en la comunitat local. Aconseguir la coresponsabilitat de les institucions, la indústria turística i els visitants en l'ús eficient dels recursos naturals, el manteniment de la qualitat ambiental i la preservació del patrimoni cultural material i immaterial.

Pla Especial Urbanístic d'Allotjaments Turístics (2017): aquest pla regula la implantació d'establiments d'allotjament turístics, així com d'albergs de joventut, residències col·lectives d'allotjament temporal i habitatges d'ús turístics, per tal de compatibilitzar els allotjaments turístics amb un model urbà sostenible.

Pla Estratègic de Turisme 2020: l'objectiu del pla és elaborar un document amb propostes específiques per a la gestió turística municipal dels propers anys en base a criteris de responsabilitat, sostenibilitat, cohesió, redistribució i innovació, tot millorant la qualitat de l'ocupació i estenent els beneficis del turisme als barris.

Consell de Turisme i Ciutat: és un òrgan de participació ciutadana creat amb l'objectiu de debatre quin és el model de ciutat que volem i, per tant, quin és el desenvolupament turístic més adient per a la ciutat.

Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental a equipaments culturals: actualment 14 equipaments culturals (més 1 que està en procés) de la ciutat disposen d'aquest distintiu que promou l'ecoeficiència i la sostenibilitat ambiental en la planificació, projecció i gestió d'aquests serveis, minimitzant els impactes ambientals.

Declaració de Barcelona: presentada en el marc de la Conferència Internacional "Turisme Sostenible en el marc de la Nova Agenda Urbana" (maig 2017), recull els principals compromisos i línies estratègiques acordades pels participants i a les quals es poden adherir totes les ciutats compromeses amb el turisme sostenible, vetllant per assumir la responsabilitat de reduir els impactes ambientals del turisme però també el repte de la seva integració social, econòmica i cultural.

Adhesió al compromís de sostenibilitat turística per les empreses del sector: Aquest suposa un pas més per enfortir la feina feta a la ciutat a favor del turisme sostenible i promoure que els operadors del sector turístic de Barcelona s'hi sumin i implementin accions i programes de desenvolupament sostenible. L'objectiu és incrementar el nivell d'exigència i introduir criteris propis de la ciutat, tenint en compte la nova mirada que suposa el Pla Estratègic de Turisme 2020.

Situació actual

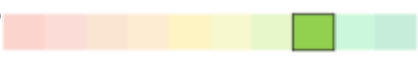
Línia d'acció 8. Fomentar l'**emprenedoria**, la petita empresa i les cooperatives. Afavorir el petit comerç de proximitat i els eixos comercials dels barris.

Pla d'impuls i suport al comerç de Barcelona (2013-2016): el pla inclou diverses

mesures i actuacions que aposten per seguir consolidant un model comercial de proximitat, professional, amb diversitat d'oferta comercial, plural, dinàmic i innovador. Destaca un pla per promoure l'ocupació de locals buits, ajuts a les obres de llarga durada i un pla de suport al comerç solidari.

Comerç + Sostenible: línia de treball específica en el marc de Barcelona + Sostenible, que té com a finalitat principal millorar la sostenibilitat del sector comercial de la ciutat.

Mapa Barcelona + Sostenible: és un mapa virtual interactiu que reuneix les iniciatives sòcio-ambientals rellevants de la ciutat. Proporciona informació pràctica sobre punts d'interès (botigues, allotjaments, equipaments i infraestructures), itineraris senyalitzats i experiències ciutadanes.

Situació actual

Línia d'acció 9. Intensificar la **col·laboració** publico-privada. Promoure i consolidar la col·laboració entre universitat, empresa, Administració i teixit associatiu per impulsar l'economia de la innovació.

Iniciatives de col·laboració de la xarxa Barcelona + Sostenible amb l'Ajuntament i altres organismes: entre elles destaquen el projecte de Responsabilitat Social Corporativa, la Xarxa d'economia social de Barcelona, el Centre de Serveis a les Associacions de Torre Jussana, el programa *Barcelona Sustainable Tourism*, etc.

Situació actual

Línia d'acció 10. Buscar **indicadors alternatius al PIB** per mesurar el benestar social (balanç social, economia del bé comú, índex de desenvolupament humà, índexs de felicitat, etc.).

Balanç Social: elaboració d'un estudi on s'analitza el comportament de les organitzacions que hi participen, mesurant els diferents aspectes relacionats amb la sostenibilitat en relació a la gestió empresarial i organitzativa, per empènyer a dur a terme processos de millora interna.

Situació Actual

Objectiu 9. Educació i acció ciutadana: de la conscienciació a la coresponsabilització amb coneixement de causa

Plans, programes i projectes estratègics transversals

Barcelona + Sostenible: és el pla d'acció per tal d'assolir els objectius marcats en el CCS. Engloba diversos programes com són Escoles + Sostenibles, Entitats i Empreses + Sostenibles, Comerç + Sostenible, Ajuntament + Sostenible i Ciutadania + Sostenible. Aquest programa està vinculat a diferents equipaments i programes d'educació ambiental, així com el Servei de documentació d'educació Ambiental.

Plans, programes i projectes estratègics específics de la línia d'acció

Línia d'acció 1. Estendre la **cultura de la sostenibilitat** a tota la ciutadania. Avançar de la informació al coneixement i a l'acció responsable, individualment i col·lectivament. Predicar amb l'exemple.

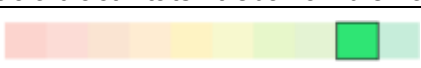
Barcelona + Sostenible

Equipaments d'educació ambiental: s'han desplegat i consolidat el desenvolupament dels següents equipaments d'educació ambiental: la Fàbrica del Sol, el Centre de la platja, l'espai lúdic ambiental per famílies del Parc de la ciutadella, i l'Ateneu de fabricació Digital de La Fàbrica del Sol, enfocat a incorporar criteris de sostenibilitat en la fabricació digital com eina educativa i d'apoderament ciutadà. Aquests equipaments funcionen en un àmbit de ciutat en coordinació amb les aules ambientals dels districtes de l'Eixample (Sagrada Família), Les Corts (Can Deu), Bosc Turull(Gràcia), Casa de l'Aigua (9 barris) i trinitat vella (sant Andreu).

Programes d'educació ambiental: s'impulsa el desplegament de programes d'educació ambiental en xarxa amb els territoris i agents del sector ambiental: el *Mapa B+S* i el *Renova la teva roba i les teves joguines* (per conscienciar en l'estratègia Residu Zero relacionada amb l'ús responsable de la roba i les joguines), així com altres com el Carrega't d'energia (per empoderar a la ciutadania en l'estalvi, l'eficiència i la generació energètica), el Sembra Natura (de jardineria i hort sostenibles) o el Pla Impuls de Millora de la recollida de l'Orgànica (PIFORM).

La sostenibilitat com un dels valors estratègics de les Biblioteques de Barcelona: en el document estratègic Biblioteques de Barcelona: 10 anys +. Nous reptes, noves oportunitats, un dels 12 reptes prioritari és "la proximitat i la sostenibilitat com a valors". Dins d'aquest àmbit s'està treballant en la sensibilització del personal i dels usuaris en temes d'eficiència i estalvi energètic. Entre d'altres es treballa en les següents accions: campanya a través de les pantalles d'informació, programació d'activitats i treball amb el fons documental.

Situació actual

Línia d'acció 2. Donar impuls i suport continuats a l'**educació per la sostenibilitat en el sistema educatiu** (de la llar d'infants a la universitat), estimulant una revisió de

plantejaments i pràctiques educatives que provoqui canvis reals en els centres i en l'entorn.

Escoles + Sostenibles: el programa Escoles + Sostenibles va néixer l'any 2001 en el marc del CCS, amb l'objectiu de contribuir a la sostenibilitat des de l'educació i reconeixent les escoles com a agents de canvi a la ciutat. Es promou l'adhesió dels centres educatius a formar part d'aquesta xarxa, formada per 361 centres (dades curs 2016-2017) en la que hi han participat un total de 461 al llarg dels seus 16 anys de recorregut. Amb el suport i acompanyament del programa, cada centre desenvolupa iniciatives de millora de la pròpia escola i de l'entorn.

Com funciona Barcelona? Escoles: en funcionament des de fa més de 20 anys, és un programa d'educació ambiental impulsat per l'Ajuntament de Barcelona que té per objectiu educar en la sostenibilitat a partir del coneixement de les instal·lacions de gestió de residus, de la gestió de l'aigua, de la qualitat de l'aire i l'ús de l'energia, dels espais verds i de la biodiversitat de la ciutat. En total s'ofereixen 29 activitats, 31 punts visitables de la ciutat i 5 tallers a l'aula. Anualment hi participen 196 centres educatius, uns 11.000 alumnes i es realitzen unes 560 activitats.

Servei de Documentació d'Educació Ambiental: és un centre especialitzat en informació i recursos d'educació ambiental adreçat a persones i entitats interessades en el treball educatiu per la sostenibilitat, especialment en l'àmbit urbà.

Situació actual

Línia d'acció 3. Impulsar continuadament l'educació per la sostenibilitat en l'**educació no formal** (àmbit socioeducatiu, ocupacional, cultural i de lleure) i **informal** (mitjans de comunicació, acció comunitària, etc.).

La Fàbrica del Sol: equipament municipal de referència d'educació ambiental obert a tots els públics, amb programació quadrimestral al voltant de diferents eixos temàtics del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat. Durant el 2016, 4000 persones han participat de les diferents activitats que s'hi organitzen i gairebé 3000, han passat per les exposicions de La Fàbrica del Sol.

Ateneu de Fabricació: ubicat a La Fàbrica del Sol, és un espai de creació i formació, vinculat a les noves tecnologies i, en especial, a la fabricació digital en 3D, tot aplicant criteris de sostenibilitat (recuperació de materials, utilització de materials reciclats, etc.). La ciutadania i entitats poden implicar-se en un laboratori de creació digital, un taller equipat amb programari i màquines de fabricació que permeten a tota la comunitat convertir les seves idees i conceptes en productes físics útils per a la societat.

Centre de la Platja: és un espai d'informació, de trobada i de formació per a totes les persones interessades en el litoral de Barcelona i els aspectes que s'hi relacionen, amb una oferta que va des d'exposicions, tallers, rutes, contes, visites, espectacles, tertúlies i jocs, servei d'informació i consultes sobre el litoral, préstec gratuït de diaris, llibres, revistes, entre altres. Des del 2017 disposa del Laboratori de la Platja, un recurs itinerant per promoure el coneixement i els valors ambientals del litoral a totes les platges.

La Ludo de la Ciutadella: aquest equipament d'educació ambiental és un espai lúdic adreçat a famílies amb infants de 0 a 5 anys. S'ofereixen activitats, tallers i propostes dinamitzades, partint dels interessos i curiositats dels propis infants, relacionades amb la natura com a entorn que afavoreix la qualitat de vida i la salut. Vol impulsar valors ambientals, de convivència i d'acompanyament respectuós a la criança.

Aula ambiental Bosc Turull: aula d'educació ambiental a Vallcarca amb programació permanent oberta a tots els públics. Iniciativa del Districte de Gràcia en conveni de gestió cívica amb la Societat Catalana d'Educació Ambiental.

Aula ambiental Sagrada Família: aula d'educació ambiental del Districte de l'Eixample. Ofereix activitats, serveis i recursos dirigits a la ciutadania per fomentar la cultura de la sostenibilitat. Dinamitza un punt de compostatge comunitari al barri.

Aula ambiental Les Corts (Can Deu): aula d'educació ambiental del Districte de Les Corts. Des de l'any 2008 dona a conèixer al veïnat quins són els recursos i les eines per fer la vida quotidiana més sostenible i respectuosa amb el medi. Cada trimestre s'ofereixen una sèrie d'activitats, sortides i tallers.

Casa de l'Aigua: aula ambiental del Districte de Nou Barris. Es va aprofitar l'exposició itinerant Camins de Natura i es va desenvolupar al seu voltant un programa d'activitats, tallers i itineraris amb la natura com a eix conductor, de setembre 2016 a març 2017. A partir de l'abril de 2017 s'estableix una programació permanent d'activitats ambientals en virtut d'un conveni entre el Districte i la Societat Catalana d'Educació Ambiental. Es coordinen activitats amb el Castell de Torre Baró, que dona a conèixer els valors ambientals de Collserola.

Aula ambiental de Trinitat Vella: aula ambiental del Districte de Sant Andreu. Entrarà en funcionament el darrer trimestre del 2017.

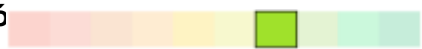
Programes d'educació per la sostenibilitat del Museu de Ciències Naturals: Des d'aquest Museu s'impulsen diferents activitats i propostes, entre elles les següents: [cicle d'activitats als parcs, platges i rius metropolitans](#); [El peix viatger](#); [Deixa que creixi](#); [BioBlitzBcn](#); [PASSER-CAT](#); [Ecologia aplicada](#) o la [Jugateca ambiental](#).

Com funciona Barcelona? Adults: programa que ofereix 54 activitats entre visites, rutes i tallers per conèixer les instal·lacions de gestió ambiental de la ciutat, i per fomentar hàbits i valors que permetin avançar cap a una Barcelona més sostenible. Des de fa més de 20 anys hi ha una programació per a escoles i actualment hi ha també una programació per a adults i famílies.

Tallers Carrega't d'Energia: tallers per promoure l'estalvi i eficiència energètica i la generació d'energia de manera renovable per a un públic general en coordinació amb les PAE (Punts d'Atenció Energètica).

Tallers Sembra Natura (2017): tallers de jardineria i horticultura sostenible per a públic general amb l'objectiu d'aportar coneixements i procediments per poder gaudir de la jardineria i la horticultura a casa, i contribuir a crear una ciutat més verda, habitable i saludable. Anteriorment eren els tallers "Fes de casa teva un jardí".

Xarxa d'Horts Urbans: programa destinat a les persones més grans de 65 anys de la ciutat, amb l'objectiu d'incorporar-los a activitats de millora ambiental a través del conreu d'hortalisses seguint els principis de l'agricultura biològica.

Situació Actual	
------------------------	---

Línia d'acció 4. Assegurar **suport** i reconeixement a la tasca de les persones que eduquen, brindant-los assessorament, formació i recursos. Promoure la recerca i la **innovació educativa**.

Secretaria Tècnica Barcelona + Sostenible: és l'òrgan al servei de la xarxa de signants del CCS, 'Barcelona + Sostenible', que treballa per oferir assessorament i recursos a totes les organitzacions signants i a aquelles que s'hi volen adherir. Dins la mateixa xarxa, les escoles reben suport específic al programa Escoles +Sostenibles.

Ateneu de Fabricació: el seu programa pedagògic dóna suport, formació i assessorament al professorat interessat en utilitzar la metodologia de la fabricació digital com a eina educativa.

Servei de Documentació d'Educació Ambiental

Situació actual	
------------------------	---

Línia d'acció 5. Educar i capacitar la ciutadania en la **cultura de la participació**. Intensificar i innovar els processos democràtics a escala de ciutat, de barri i dins de cada organització.

Pla Director Municipal de Participació Ciutadana (2010-2015): el pla té com objectiu enriquir el sistema participatiu democràtic per tal de millorar l'eficiència de les accions del govern municipal. Es busca un model de ciutat construït col·lectivament, millorant la cohesió social i la qualitat de vida ciutadana.

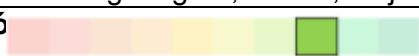
Decidim Barcelona: Barcelona compta amb una plataforma digital participativa des d'on la ciutadania pot intervenir en els processos participatius, comentar propostes existents i fer-ne de noves.

Consell Ciutadà per la Sostenibilitat: és un òrgan consultiu i de participació sectorial de ciutat, que actua en els àmbits relacionats amb la sostenibilitat. És el promotor del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat, el full de ruta per avançar cap a una ciutat més sostenible.

Xarxa de Signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat: empreses, entitats, col·legis professionals, universitats, institucions i centres educatius que han signat el CCS, que cooperen entre sí, que s'informen i intercanvien informació, que comparteixen resultats i que participen d'un procés d'aprenentatge i canvi col·lectiu. La secretaria tècnica **Barcelona + Sostenible** dóna suport a tots els signants en el treball per assolir els objectius marcats en el CCS. Engloba diversos programes com són Escoles + Sostenibles, Entitats i Empreses + Sostenibles, Ajuntament + Sostenible i Ciutadania + Sostenible, i es treballa conjuntament amb els equipaments (Fàbrica del Sol, Centre de la Platja, Espai lúdic ambiental del Parc de la Ciutadella, equipaments de districtes) i amb el Servei de Documentació d'Educació Ambiental.

Pacte per la Mobilitat (1998): contribueix a impulsar iniciatives i trobar respostes a les noves necessitats que sorgeixen en matèria de mobilitat i seguretat viària urbana. La composició del Pacte s'ha anat ampliant i actualment en formen part aproximadament un centenar d'associacions, empreses, organismes i entitats públiques vinculades amb la mobilitat.

Consell de Ciutat: és el màxim òrgan consultiu i de participació en què els representants de l'Ajuntament i de la ciutadania debaten els afers principals de la ciutat amb la recerca del compromís i la coresponsabilitat. També hi ha altres consells sectorials: de la gent gran, LGTBI, de joventut, de cooperació, entre d'altres.

Situació actual

Línia d'acció 6. Enfortir el **teixit associatiu, altres grups socials i moviments no formals** com a escola de ciutadania i agent transformador.

Iniciatives de col·laboració de Barcelona + Sostenible amb l'Ajuntament i altres organismes: entre elles destaquen el projecte de Responsabilitat Social Corporativa, la Xarxa d'economia social de Barcelona, el Centre de Serveis a les Associacions de Torre Jussana o el programa *Barcelona Sustainable Tourism*.

Mapa Barcelona + Sostenible: és un mapa virtual interactiu fet amb la col·laboració de diferents organitzacions i l'Ajuntament, que reuneix les iniciatives sòcio-ambientals rellevants de la ciutat. Proporciona informació pràctica sobre punts d'interès (botigues, allotjaments, equipaments i infraestructures), itineraris senyalitzats i experiències ciutadanes.

Situació Actual

Línia d'acció 7. Vitalitzar el **voluntariat** amb projectes capaços d'implicar públics de diferents edats i condicions.

Programa Renova la teva roba i les teves joguines: s'està treballant en la creació d'una petita xarxa de voluntariat que col·labora amb cada equipament i entitat que organitza un punt d'intercanvi.

Projecte Barcelona plàstic 0: en el marc de dos projectes de ciència ciutadana de microplàstics al mar al barri de la Barceloneta, s'està impulsant un projecte de voluntariat ambiental vinculat a la recollida de residus al mar.

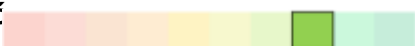
Situació Actual

Línia d'acció 8. Fomentar la **responsabilitat compartida** en la planificació, la gestió, l'ús i el seguiment dels espais i serveis d'ús comunitari: equipaments, espais buits, horts, jardins, etc.

Compromís de Barcelona pel Clima (2015-2017): des de la xarxa de signants del CCS es va decidir marcar uns objectius de mitigació i adaptació envers al canvi climàtic, i en aquest compromís es recullen les accions i projectes climàtics a curt i llarg termini per assolir-los. S'estan desenvolupant 9 projectes liderats per les organitzacions signants.

Pla BUIITS (Buits Urbans amb Implicació Territorial i Social): segona edició del programa que té per objectiu dinamitzar terrenys en desús de la ciutat de Barcelona, a través d'activitats d'interès públic de caràcter provisional, impulsades per entitats públiques o privades sense ànim de lucre, afavorint la implicació de la societat civil en la regeneració i dinamització del teixit urbà. Els projectes incorporen un proporció important d'espais verds i horts. En aquesta segona edició s'han cedit sis solars, cadascun a una entitat de la ciutat.

Situació actual

Línia d'acció 9. Refermar el **treball en xarxa** per desenvolupar projectes comuns: sumar les iniciatives aïllades en una acció conjunta i crear sinergies.

Fem Xarxing!: espai de trobada entre les organitzacions membres de la xarxa Barcelona + Sostenible, a partir de la qual es comparteixen experiències i es fomenta la col·laboració entre les diferents organitzacions.

Programa Renova la teva roba i les teves joguines: és un programa impulsat per equipaments i entitats amb el suport d'Ecologia Urbana, per promoure accions que promoguin el consum responsable i col·laboratiu relacionat amb allargar la vida útil del roba i joguines entre persones.

Treball conjunt entre entitats i Ajuntament al voltant dels dies i setmanes mundials de temàtiques vinculades a la sostenibilitat: alguns exemples: Setmana de la mobilitat sostenible, setmana de prevenció de residus, Dia mundial de l'Aigua, setmana de l'energia, etc.

Mapa Barcelona + Sostenible: és un mapa virtual interactiu fet amb la col·laboració de diferents organitzacions i l'Ajuntament, que reuneix les iniciatives socio-ambientals rellevants de la ciutat. Proporciona informació pràctica sobre punts d'interès (botigues, allotjaments, equipaments i infraestructures), itineraris senyalitzats i experiències ciutadanes.

Iniciatives de col·laboració de Barcelona + Sostenible amb l'Ajuntament i altres organismes

Situació actual

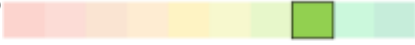
Línia d'acció 10. Millorar la **comunicació i la visualització** de processos educatius i participatius a favor de la sostenibilitat, les seves accions i els seus resultats.

Web de Barcelona + Sostenible: en aquest portal web es donen a conèixer les activitats, accions i projectes que s'organitzen des de cada equipament i branca de Barcelona + Sostenible (Escoles, Entitats i Empreses, Comerç, Ajuntament i Ciutadania + Sostenible), així com els recursos que ofereixen.

Web del Compromís de Barcelona pel Clima: en aquest web s'hi poden trobar les línies d'acció del Compromís i els projectes que s'estan duent a terme, així com els compromisos de les organitzacions. També compta amb un apartat sobre resiliència i adaptació al canvi climàtic.

Butlletins electrònics i dels programes Barcelona + Sostenible: els programes Barcelona + Sostenible, Ajuntament + Sostenible, Escoles + Sostenibles i la Fàbrica del Sol compten amb butlletins electrònics periòdics. Dees dels diferents programes de B+S s'han elaborat vídeos per fer difusió de bones pràctiques.

Campanyes comunicatives: des dels programes de Barcelona + Sostenible es duen a terme campanyes comunicatives diverses. Una d'elles és "A l'Ajuntament com a casa", amb la que es pretén sensibilitzar al personal municipal per tal que s'utilitzin només els materials que siguin necessaris i reduir-ne així el volum.

Situació actual	
------------------------	---

Objectiu 10. Resiliència i responsabilitat planetària: de la resposta puntual a l'acció global

Plans, programes i projectes estratègics transversals

Compromís de Barcelona pel Clima (2015-2017): En el marc de la celebració a París de la COP21, la xarxa de signants del Compromís va decidir anar un pas més enllà i marcar uns objectius ambiciosos de mitigació i adaptació i concretar les accions climàtiques a curt i llarg termini per assolir-los. Actualment s'està treballant en un nou Pla Clima que inclou objectius de mitigació (reducció del 40% pel 2030) i d'adaptació.

Pla d'Energia, canvi climàtic i la qualitat de l'aire de Barcelona (2011-2020): pla transversal per reduir les emissions de GEH, tant a nivell de ciutat com a nivell municipal un 20% a l'any 2020 respecte 2008. Ha de permetre avançar en la millora de l'eficiència energètica i la reducció del consum d'energia així com de les emissions, millorant la qualitat de l'aire i la del subministrament energètic dels diferents sector consumidors de la ciutat. L'actualització del pla s'integrarà en el nou Pla Clima.

Mesura de Govern -Resiliència Urbana (2016): aquesta mesura recull els principis del model de resiliència de Barcelona i els conjunt d'actuacions que s'estan desenvolupant dins d'aquest marc.

Pla d'Acció Exterior i Justícia Global 2017-2020 i Pla Director de Cooperació per a la Justícia Global de Barcelona (2017-2020): instruments en elaboració que assenyalaran les línies directrius de la política exterior de la ciutat en totes les seves dimensions: governança, relacions amb altres ciutats, xarxes internacionals, cultura, cooperació, relacions econòmiques, etc. En aquests documents estratègics es promou que la sostenibilitat local i global, i la lluita contra el canvi climàtic siguin elements transversals de l'acció exterior de l'Ajuntament de Barcelona.

Plans, programes i projectes estratègics específics de la línia d'acció

Línia d'acció 1. Millorar la capacitat d'acció proactiva i preventiva per disminuir la **vulnerabilitat**. Governança i gestió integral de riscos.

Mesura de Govern -Resiliència Urbana (2016)

Departament de Resiliència: s'ha dotat de l'estructura organitzativa necessària per liderar i coordinar els projectes de resiliència urbana. Treballa per reduir les vulnerabilitats de la ciutat, millorar la capacitat de resposta i per recuperar-se el més ràpid possible i amb la menor pertorbació de situacions crítiques.

Avaluació preliminar de les vulnerabilitats dels subministraments de serveis (2009): l'Ajuntament va dur a terme el projecte 3Ss (Garantia de Subministrament de Serveis) per analitzar les vulnerabilitats de les infraestructures i serveis urbans tenint en compte les interdependències existents, detectar els riscos potencials que se'n derivaven i poder així orientar els projectes de millora per tal de reduir-los.

Anàlisi del risc a través de la plataforma de resiliència: plataforma que proveeix

informació rellevant de l'estat de funcionament de la ciutat dels diferents actors implicats i serveix de suport a la presa de decisions, ja sigui per gestionar emergències durant situació de crisi, com per la resolució d'incidències de diferents nivells de criticitat.

Reducció del risc amb les Taules de Resiliència: organitzades en grups de treball sectorial on hi col·laboren tots els agents implicats, desenvolupen projectes específics per tal de reduir vulnerabilitats identificades, facilitant la interacció i coordinació entre departament i àmbits de ciutat

Gestió del risc a través de la central d'operacions: gestiona les incidències detectades en l'espai públic pels ciutadans, la Guàrdia Urbana o altres serveis proactius que afecten els serveis d'Ecologia Urbana, i que requereixen una acció i reparació urgent.

Millora de la gestió d'incidències: s'han elaborat uns protocols d'actuació per, en determinades casuístiques, identificar aquelles incidències que poden ser crítiques, comunicar-les als serveis responsables a temps perquè puguin determinar el grau d'afectació, fer front a la interdependència amb altres sistemes i disminuir així el risc de fallida en cascada.

Plans d'Actuació i Plans Específics d'Emergència Municipal: s'han establert un seguit de plans en cas d'insuficiència de drenat i/o inundacions, d'incendis forestals, per a neu i gel, per manca de subministrament elèctric i de gas, entre d'altres.

Situació actual

Línia d'acció 2. Protegir el clima. Comptabilitzar, prevenir i minimitzar les emissions d'efecte d'hivernacle. En el cas que no es puguin reduir a zero, recórrer a la compensació.

[Pla d'Energia, canvi climàtic i qualitat de l'aire de Barcelona \(2011-2020\) / Compromís de Barcelona pel Clima](#)

Pla de Millora de la Qualitat de l'Aire de Barcelona (2015-2018): actuacions en curs i futures per tal de lluitar contra la contaminació de l'aire de Barcelona. Es presenten mesures estructurals com zones baixes d'emissions, canvis en el model de ciutat, gestió de la mobilitat a través de la regulació de l'aparcament, polítiques d'impuls de vehicles menys contaminants, regulació del taxi i les mercaderies, i pla de vigilància de la salut.

Compensació d'emissions: l'Ajuntament té un programa per compensar les emissions originades en l'organització d'actes i publicacions. Amb la compensació es dona suport a projectes verificats d'energies renovables i de conservació de recursos que no es podrien dur a terme sense el finançament que proporciona la compra de crèdits.

Situació actual

Línia d'acció 3. Prevenir i gestionar les **conseqüències del canvi climàtic**: adaptar les infraestructures, garantir la disponibilitat d'aigua, minimitzar els efectes sobre la salut, seleccionar espècies vegetals adequades, etc.

Pla de Resiliència i Adaptació al Canvi Climàtic: s'està redactant aquest pla per construir una ciutat més resilient i menys vulnerable, incorporar les variables de resiliència i el canvi climàtic en la planificació, sistematitzar i definir una metodologia per a la identificació i avaluació de riscos, definir un sistema de monitoratge de la resiliència, entre molts altres. Aquest Pla s'integrarà en el nou Pla Clima.

Projeccions climàtiques a Barcelona: amb el Servei Meteorològic de Catalunya i Barcelona Regional s'ha analitzat com el canvi climàtic afectarà a Barcelona a nivell de temperatura i precipitació, a una escala de 1x1 km i seguint les recomanacions de l'IPCC. S'han analitzat l'escenari RCP 4.5 (equivalent a què passaria si aconseguim els objectius de París) i el 8.5 (si no fem res i seguim amb el ritme actual d'increment d'emissions), per a 2040, 2070 i 2100.

Anàlisi de vulnerabilitats: s'està estudiant com aquestes projeccions climàtiques poden afectar a la ciutat a nivell de major exposició a onades de calor; efecte illa de calor; biodiversitat; qualitat de l'aire; garantia de subministrament d'aigua i energia; la inundabilitat per manca de drenatge, fluvial i marítima; riscos potencials sobre les infraestructures crítiques de ciutat, i incendis forestals.

Anàlisi dels plans d'adaptació al canvi climàtic (2014): benchmarking on s'analitzen de forma general els impactes, efectes i reptes de la ciutat de Barcelona, i especialment, es fa una completa anàlisi de diferents estratègies urbanes d'adaptació al canvi climàtic en 32 ciutats de tot el món, per finalment, establir recomanacions.

Barcelona, ciutat resilient al canvi climàtic (2014): estudi on es descriu com afecta el canvi climàtic a Barcelona, què està fent la ciutat per adaptar-se i quins plans i programes existents s'hi relacionen.

Pla d'Actuació per Prevenir els Efectes de les Onades de Calor sobre la Salut: operatiu preventiu per a les persones vulnerables amb el qual, a través dels serveis d'atenció a les persones vulnerables, s'informa de la situació de risc, se'n fa un seguiment i s'activen tot un seguit de mesures.

Pla del Verd i la Biodiversitat de Barcelona 2020: en el pla es preveuen línies d'acció encaminades a aprofundir en el coneixement de l'efecte del canvi climàtic en la vegetació natural, la selecció d'espècies en funció dels seus requeriments hídrics i dels seus serveis ecològics o la incorporació de recursos hídrics alternatius en el reg de la vegetació. Així com l'aportació de la vegetació a la regulació microclimàtica i a minimitzar l'efecte illa de calor.

Mesura de Govern - Pla director de l'Arbrat (2017-2037): es planteja com a un dels objectius "disposar d'un arbrat adaptat, resilient i com a eina d'adaptació al canvi global" i "2. Garantir que dins la trama urbana un 40% de les espècies d'arbres siguin adaptades al canvi global, en lloc del 30 % actual"

Pla d'Estabilització de les Platges de Barcelona: el pla té com objectiu la protecció de la façana marítima de ciutat i evitar la pèrdua de sorra que es produeix per efecte dels temporals del mar. El projecte consisteix en el reforçament del front litoral.

Protocol per Situació de Sequera: El protocol, annexat al Pla de Protecció Civil

Municipal de Barcelona té com a objectiu establir un model d'actuació dels serveis municipals que garanteixi la coordinació i actuació operativa dels serveis i recursos necessaris a fi de minimitzar els efectes de les situacions de sequera, anticipant-se a situacions de risc amb mesures concretes i sensibilitzant a la població. Aquest protocol, actualment en fase d'aprovació, substituirà el fins ara vigent Pla d'Actuació Municipal per a Risc de Sequera, de 2007.

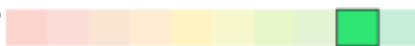
Situació actual

Línia d'acció 4. Caminar cap a l'**autosuficiència energètica**: reduir el consum d'energia i augmentar l'aportació d'energia renovable local per garantir-ne el subministrament.

Mesura de Govern – Transició cap a la Sobirania energètica (2016-2019): el pla per a la transició cap a la sobirania energètica aposta per reduir el consum d'energia mitjançant l'eficiència energètica, l'autoconsum i l'ús responsable de l'energia per una màxima generació energètica local utilitzant recursos propis, ja siguin renovables com residuals i assegurar el subministrament bàsic per a tothom.

Pla d'Energia, canvi climàtic i qualitat de l'aire de Barcelona (2011-2020)

Pla d'Autosuficiència Energètica dels Edificis Municipals (2010-2020): el pla preveu actuacions de reducció del consum d'energia ens instal·lacions municipals.

Situació actual

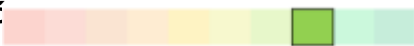
Línia d'acció 5. Recuperar i potenciar la **producció alimentària local** i de proximitat, tot millorant la seguretat, i avançar cap a la sobirania alimentària. Protegir i recuperar els espais de producció d'aliments.

Xarxa d'Horts urbans: programa destinat a les persones més grans de 65 anys de la ciutat, amb l'objectiu d'incorporar-los a activitats de millora ambiental a través del conreu d'hortalisses seguint els principis de l'agricultura biològica.

Mercats Verds: aquesta campanya a la qual els mercats de Barcelona s'hi poden adherir, té per objectiu potenciar l'oferta de producte de proximitat, produït de manera respectuosa amb el medi ambient i augmentar la presència de producte ecològic fresc.

Situació actual

Línia d'acció 6. Fer una bona planificació de la **gestió de l'aigua**, adaptant-ne la qualitat als diferents usos. Aprofitar els recursos hídrics alternatius disponibles: aigua de pluja, aigües grises i depurades, aigua freàtica. Millorar-ne els tractaments per possibilitar aquests usos o retornar-la al medi en condicions òptimes.

<p><u>Pla Tècnic per a l'Aprofitament dels Recursos Hídrics Alternatius (2012-2015)</u>: té com a objectiu la substitució progressiva de l'ús de l'aigua potable per aigua del freàtic en aplicacions com el reg de parcs i jardins, les fonts ornamentals, la neteja de carrers, entre d'altres. Actualment s'està redactant l'actualització del pla.</p> <p>Tècniques de Drenatge Urbà Sostenible (TEDUS): en la línia de gestionar inundacions i afavorir que la pluja s'infiltri en el subsòl i augmenti els reservoris subterranis d'aigua, s'impulsen les TEDUS per laminar els cabals punta i disminuir els volums d'escorriments. S'ha fet un estudi de recopilació i anàlisi d'experiències amb sistemes i dispositius de drenatge sostenible a Barcelona.</p> <p>Xarxa de dipòsits de retenció d'aigües pluvials: per tal d'evitar l'abocament directe al mar de l'aigua pluvial i alhora evitar inundacions, es compta amb un xarxa de dipòsits subterranis de retenció d'aigües pluvials.</p>	
<p>Situació actual</p> 	

<p><i>Línia d'acció 7. Minimitzar la petjada ecològica sobre el planeta: mar, zones humides, rius, boscos, atmosfera. Responsabilització de la ciutat respecte als seus impactes globals.</i></p>	
<p>Pla d'Energia, canvi climàtic i qualitat de l'aire de Barcelona (2011-2020)</p> <p><u>Pla de Prevenció de Residus Municipals (2012-2020)</u>: s'està desplegant aquest pla per tal d'avançar i establir noves estratègies concretes que potenciïn un ús més eficient i racional dels recursos i un impuls a la prevenció de generació de residus, la reutilització i el reciclatge. Té la missió de fomentar la reducció de residus a la ciutat involucrant tots els agents implicats.</p> <p>Programa Ajuntament + Sostenible: un dels àmbits del programa és la inclusió de criteris ambientals en el conjunt de la compra i contractació municipal. Amb l'aprovació l'any 2015 de les Instruccions tècniques per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat, s'estableixen els criteris ambientals que cal aplicar en la compra i contractació de 12 grups de productes i serveis.</p> <p><u>Estratègia d'Impuls del Consum Responsable (2016-2019)</u>: l'estratègia està adreçada a impulsar un nou model de consum social i ambientalment responsable, lligat a d'altres formes de produir, de distribuir la riquesa i de finançament, davant de l'actual model econòmic especulatiu, de producció i de consum que és profundament insostenible des de punt de vista ambiental, energètic i social, i individual.</p>	
<p>Situació actual</p> 	

<p><i>Línia d'acció 8. Mantenir el posicionament de la ciutat a escala internacional pel seu compromís amb la sostenibilitat. De manera especial, impulsar i liderar les polítiques sostenibilistes en l'àmbit mediterrani.</i></p>	
---	--

Campanya Europea de Pobles i Ciutats Sostenibles: des de la signatura de la Carta d'Aalborg l'any 1995, Barcelona participa activament en aquesta campanya per avançar col·lectivament en la sostenibilitat de pobles i ciutats europees. L'any 2016 Barcelona es va adherir i va fer aportacions a la [Declaració Basca sobre Ciutats Sostenibles](#), un nou full de ruta per a ciutats i pobles europeus "creant municipis productius, sostenibles i resilients per una Europa habitable i inclusiva".

Impuls del Compromís de Barcelona pel Clima en el marc de la Conferència de la Convenció Marc sobre el Canvi Climàtic (COP21): en el marc de la celebració a París de la COP 21, la xarxa de signants del Compromís va decidir anar un pas més enllà i marcar uns objectius ambiciosos de mitigació i adaptació i concretar les accions climàtiques a curt i llarg termini per assolir-los. Aquests objectius i projectes es recullen en el Compromís de Barcelona pel Clima.

ICLEI - Local Governments for Sustainability: Barcelona es treballa conjuntament amb més de 1.200 ciutats membres de la xarxa ICLEI per avançar col·lectivament en la sostenibilitat local i global. Es col·labora en els àmbits de treball de la Comissió de les Nacions Unides per al Desenvolupament Sostenible, en el programa sobre biodiversitat local *Local Action for Biodiversity*, o en el programa sobre Compra Sostenible *Procura+*.

C40 Cities Climate Leadership Group: en l'àmbit de la protecció climàtica, Barcelona treballa amb aquesta xarxa de ciutats C40 fent lobby i compartint experiències amb més de 80 grans ciutats compromeses amb la lluita contra el canvi climàtic.

City Resilience Profiling Programme – UN-Habitat: Barcelona participa en aquest programa que proporciona als governs nacionals i locals eines per mesurar i augmentar la resiliència davant els impactes, incloent els relacionats amb el canvi climàtic.

100 Resilient Cities: al participar en aquest programa, Barcelona obté accés a les eines, assistència tècnica i altres recursos per augmentar la resiliència urbana, en col·laboració amb altres ciutats d'arreu.

Nou Pacte integrat d'Alcaldes i Alcaldesses pel Clima i l'Energia de la Unió Europea (2017): Barcelona s'ha adherit a aquest nou Pacte que integra objectius de mitigació, adaptació al canvi climàtic i justícia climàtica. Per tal de donar compliment a aquest compromís Barcelona està treballant en el Pla Clima.

MedCities: xarxa de ciutats costaneres mediterrànies creada i amb seu a Barcelona. Els objectius són enfortir la capacitat de l'administració local i reforçar la conscienciació d'interdependència i responsabilitat comuna pel que fa a les qüestions ambientals a la conca mediterrània. Des de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional s'hi col·labora activament impulsant la cooperació i l'intercanvi de coneixements ciutat-ciutat.

NECSTOUR - Network of European Regions for a Sustainable and Competitive Tourism: una xarxa de regions europees que vetllen pel turisme sostenible i la competitivitat. Barcelona està fent el procés d'adhesió a NECSTOUR, com a membre associat, i participant a diversos grups de treball, entre els quals el d'Indicadors de Turisme Sostenible i ETIS.

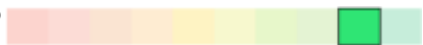
Situació actual

Línia d'acció 9. Cooperar amb altres ciutats i ciutadanes. Promoure la justícia social global fomentant la coresponsabilitat planetària.

[Pla d'Acció Exterior i Justícia Global 2017-2020 i Pla Director de Cooperació per a la Justícia Global de Barcelona \(2017-2020\)](#)

[Pla d'adaptació al canvi climàtic de l'Àrea Metropolitana de Barcelona \(2015-2020\)](#): el pla d'adaptació consta de projeccions climàtiques, identificació i avaluació de riscos, línies d'actuació, plans de seguiment i sensibilització i comunicació, a partir del treball conjunt entre set ajuntaments de l'Àrea Metropolitana.

Situació actual

Línia d'acció 10. Promoure la cultura de la pau i la cultura de la no-violència, afavorint la resolució pacífica de conflictes interns i externs a la ciutat.

[Pla d'Acció Exterior i Justícia Global \(2017-2020\) i Pla Director de Cooperació per la Justícia Global \(2017-2020\)](#)

[Barcelona, ciutat refugi](#): l'objectiu és preparar la ciutat per acollir, assistir, proveir dels serveis necessaris i garantir els drets de les persones refugiades, i exigir als estats que compleixin les normes més elementals del dret humanitari.

[Programa Nausica](#): servei municipal que ofereix allotjament i manutenció a les persones sol·licitants d'asil excloses de les ajudes estatals. El programa, alhora, és una plataforma per millorar els processos d'inserció social, laboral i d'autonomia

Situació actual